

2021 | Duurzaamheidsrapport

Wienerberger België

WIENERBERGER IN EEN NOTENDOP

ESG: GOVERNANCE &
MANAGEMENTAANPAK

DUURZAAMHEIDSPROGRAMMA 2023 –
RELEVANTE SDG'S

KLIMAATBESCHERMING & AANPASSING
AAN KLIMAATVERANDERING

CIRCULAIRE ECONOMIE

BIODIVERSITEIT & MILIEU

WERKNEMERS & SOCIALE IMPACT

DUURZAAMHEIDSCASES

TESTIMONIALS

Wienerberger Duurzaamheidsrapport 2021

Inhoud

6	2. ESG: Governance & Managementaanpak	3. Duurzaamheidsprogramma 2023 – Relevante SDG's
Voorwoord		
8	18	24
Duurzaamheidsrapportering 2021	Wienerberger gedragscode, naleving ethische principes en preventie van corruptie	Relevante SDG's voor de wereldwijde Wienerberger Groep
	<i>Wienerberger Gedragscode</i>	<i>Klimaat en Energie</i>
1. Wienerberger in een notendop	<i>Preventie van corruptie</i>	<i>Circulaire economie</i>
	<i>Privacy, gegevensbescherming en cybersecurity</i>	<i>Biodiversiteit & milieu</i>
12	20	<i>Werknemers</i>
Wienerberger Groep	Leveranciersbeheer	<i>Bedrijfsethiek & sociale impact</i>
	<i>Leveranciersgedragscode</i>	
12	<i>Leveranciersmanagement-tool</i>	4. Klimaatbescherming & aanpassing aan klimaatverandering
Productievestigingen in België (WBS)	<i>Duurzaamheidsaudit door EcoVadis</i>	
	<i>Aftoetsen van leveranciers en klanten aan internationale sanctielijsten</i>	30
13		Klimaatbescherming & aanpassing aan klimaatverandering
Wienerberger België (WBS)		<i>Decarbonisatie bij bevoorrading en distributie</i>
		<i>Decarbonisatie van onze productie</i>
13		<i>Energie-efficiëntie en decarbonisatie via innovatieve producten, systeemoplossingen en productieprocessen</i>
Missie & waarden		
		31
13		Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021
Bedrijfsstrategie		<i>Onze energieteams zorgen voor energiebesparingen en decarbonisatie</i>
		<i>Porotherm PLS Newton</i>
		<i>Eco-brick: minder gevelsteen, meer isolatie</i>
		<i>Windmolenproject Beerse</i>
		<i>De impact van klimaatinitiatieven op Wienerberger</i>

5. Circulaire economie

38

European Green Deal

38

Efficiënt gebruik van primaire grondstoffen – delfstoffen

Gebruik van reststromen

Gerecycleerd verpakkingsmateriaal

Waterbeheer

39

Vermindering van productiereststromen

Duurzame systemen en oplossingen op basis van de circulariteitsprincipes

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Wienerberger recupereert maximaal reststromen

Circulair bouwen met het innovatieve ClickBrick-systeem

Wienerberger zet maximaal in op de recuperatie van regenwater

6. Biodiversiteit & milieu

48

Biodiversiteit & milieu

49

Strategische visie op biodiversiteit – biodiversiteitsactieplannen

Waarom een biodiversiteitsactieplan?

Biodiversiteit is een prioriteit

50

Natuurbehoud tijdens en na het gebruik van kleigroeven

51

Vermijden van gevaarlijke stoffen

51

Bijdrage van producten tot het bevorderen van de biodiversiteit

52

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Biodiversiteitsactieplannen Wienerberger België – Algemeen

Biodiversiteitsactieplannen toegepast

7. Werknemers & sociale impact

61

Wienerberger-personeel

De Wienerberger hr-strategie

Hr-management en diversiteit

61

Sociaal engagement

62

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Medewerkersbevraging

Rekrutering & interne mobiliteit

Training & ontwikkeling

Digitalisering in hr-management

Fysiek en mentaal welzijn

Werken aan een duurzame veiligheidscultuur

Project Emiliushoeve: Wienerberger schenkt 260 m² dakpannen

Wienerberger steunt vzw Toontje

8. Duurzaamheidscases

72

Wienerberger België – Duurzame realisaties en samenwerkingen

Proefprojecten

Circulair project Tuighuisstraat

ClickBrick-project Ten Dries

Data-driven sloop en recyclage

9. Testimonials

80

Getuigenissen over een duurzame samenwerking

MAKER architecten

BAST architects & engineers

Voorwoord

Een wereld van uitdagingen

De wereld waarin we vandaag leven stelt ons voor heel veel uitdagingen, maar het beschermen van onze planeet voor de komende generaties is wel de grootste en belangrijkste.

De klimaatverandering vormt een bedreiging voor de aarde. De voorbije jaren werden niet alleen gekenmerkt door een wereldwijde pandemie, maar ook door een onrustwekkende toename van het aantal bosbranden, overstromingen en extreme weersomstandigheden. Iedereen moet zich vandaag aanpassen, overheden en bedrijven, maar voornamelijk wijzelf als individuen. Ons gedrag zal in de komende jaren een belangrijke rol spelen voor de toekomst van onze planeet.

Wienerberger levert een duurzame bijdrage

Wij, bij Wienerberger België, erkennen onze rol in de samenleving en we wensen ons te engageren voor ons deel. Onze ambitie reikt verder dan voldoen aan de wettelijke eisen. Wij willen binnen al onze activiteiten een duurzame bijdrage leveren aan de samenleving. Het streven naar duurzaamheid zit sinds jaar en dag in de genen van ons bedrijf, het is onze tastbare ambitie. Een duurzame bedrijfsvoering rol je evenwel niet uit van de ene dag op de andere. Het is een proces van jaren, en daar waren we ons bij Wienerberger België al van bewust lang voor het klimaat zo veelbesproken was als vandaag.

Het vraagt een duurzame 'Cradle to Cradle'-benadering en een diepgaande kennis van elk sociaal, ecologisch en economisch aspect van ons bedrijf, maar evenzeer van de onderlinge verbanden. Onze business heeft op veel verschillende manieren een invloed op de mensen en het milieu. Door de uitdagingen niet geïsoleerd, maar op een holistische manier aan te pakken, wensen we een positieve impact uit te oefenen.

Energiezuinige bouwoplossingen

De sector waarin we actief zijn, heeft een grote invloed op het milieu. De bouwsector is op zich al goed voor meer dan een derde van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot in de wereld. Met onze bestaande en innovatieve producten en systemen bieden wij energiezuinige bouwoplossingen.

Als duurzame onderneming moeten we blijvend waarde creëren voor onszelf en voor de mensen rondom ons. De producten van Wienerberger, gemaakt met duurzame grondstoffen zoals klei, hebben een hoge weerstand en een lange levensduur. Al die tijd behouden de gevel- en binnenmuurstenen, keramische dakpannen en klei-klinkers hun functionele en esthetische kwaliteiten. Dat maakt hen uitermate geschikt voor hergebruik, ook in nieuwbouwprojecten.

Ambitieuze doelstellingen

Al jaren streven wij er binnen Wienerberger naar om de levenskwaliteit van de mensen te bevorderen, met respect voor het milieu. Wij zijn ervan overtuigd dat we allen samen, met extra inspanningen, knowhow en investeringen, nóg meer kunnen doen.

En wij zullen meer doen!

Daarom stellen we onszelf ambitieuze en meetbare doelstellingen op het vlak van decarbonisatie, circulariteit en biodiversiteit, die we omzetten naar concrete maatregelen. Zo steunen we de Europese Green Deal en bereiden we ons voor op de toekomst. Het duurzaamheidsprogramma van Wienerberger vertaalt de Green Deal van Europa namelijk naar de realiteit.

Wienerberger is trots op zijn aanpak van de klimaatproblemen, het verlies aan biodiversiteit en de grondstoffenschaarste. Daarom maakt duurzaamheid, als de belangrijkste motor van groei, integraal deel uit van onze bedrijfsstrategie. Het is een altijd groeiende kernwaarde van het bedrijf, die onze medewerkers omarmen en onze dagelijkse beslissingen stuurt.

Een engagement voor verbetering

Met dit duurzaamheidsrapport delen we graag een overzicht van de acties die we hebben genomen en de principes die ons leiden bij het nastreven van onze strategie. Zoals steeds hangt de uitvoering van deze strategie af van onze medewerkers. We zijn bevoorrecht dat we kunnen rekenen op de inzet en ervaring van onze collega's in hun respectievelijke domeinen.

Als bedrijf willen we een positieve impact hebben op de omgeving waarin we leven, werken, produceren en verkopen en op het behoud van de natuurlijke bronnen waarvan we allemaal afhankelijk zijn.

We zijn ons ervan bewust dat we op vandaag nog niet alle oplossingen en antwoorden hebben. Er is geen 'one-size-fits-all'-oplossing om de klimaatverandering tegen te gaan, er zal een mix nodig zijn van veel verschillende initiatieven. Maar het begint allemaal met het erkennen van het probleem en het aangaan van een engagement om de verbetering in te zetten. Wij zijn bij Wienerberger volledig op elkaar afgestemd om ons deel te doen en wij moedigen dan ook iedereen aan om te zoeken naar oplossingen die het verschil maken.

Caroline Van de Velde
CEO Wienerberger België

Duurzaamheidsrapportering

Wienerberger België

Bedrijfsindicatoren		2019	2020	2021	Verandering in %
Inkomsten	in m EUR	303,1	308,6	348,3	12,9
EBITDA	in m EUR	58,3	61,0	74,1	21,5
EBIT bedrijfsresultaat	in m EUR	42,5	47,4	61,2	29,2
Winst voor belastingen	in m EUR	41,1	45,6	59,7	31,0
Free cash flow	in m EUR	38,2	50,8	46,7	-8,1
Nettoschuld	in m EUR	17,93	14,86	-9,41	-163,3
Schulden t.a.v. eigen vermogen	%	22,9	15,3	-15,2	-199,5

Personeel

Aantal werknemers op 31/12		1.112	1.125	1.162	3,3
Nieuwe aanwervingen		61	60	56	-6,7
Ongevalfrequentie	Aantal arbeidsongevallen met werkverlet / aantal gewerkte uren x 1.000.000	14,90	10,94	12,55	14,7
Ernst van het ongeval	Aantal dagen afwezigheid door arbeidsaccidenten / aantal gewerkte uren x 1.000.000	391,5	249,58	476,53	90,9
Ziekteverzuimdagen / werknemer	in dagen	13,32	13,74	12,32	-10,4
Opleidingsuren / werknemer	in uren	24,98	13,35	20,19	51,3
Gemiddelde opleidingskost / werknemer	in EUR	329	173	329	90,0
Aandeel vrouwen	in %, in verhouding tot het totale aantal personeelsleden	11,9	12,2	12,3	1,1
Personeelsrotatie	in %	5,6	8,8	7,4	-16,1

Productie*

Totaal energieverbruik	in mWh	980.944	935.182	1.006.302	7,6
Specifiek energieverbruik					
Snelbouw	index in % gebaseerd op kWh/ton (2010 = 100%)	101	97	99	2,6
Pannen	index in % gebaseerd op kWh/m² (2010 = 100%)	89	87	78	-9,7
Gevel	index in % gebaseerd op kWh/m² (2010 = 100%)	91	90	89	-0,8
CO₂-emissies	in ton	262.510	251.801	258.740	2,8
Specifieke CO₂ emissies					
Snelbouw	index in % gebaseerd op kg CO ₂ /ton (2015 = 100%)	96	98	92	-5,7
Pannen	index in % gebaseerd op kg CO ₂ /m² (2015 = 100%)	103	101	93	-7,8
Gevel	index in % gebaseerd op kg CO ₂ /m² (2015 = 100%)	101	97	97	0,3
Afval	in ton	8.611	7.959	7.819	-1,8
Specifiek afval					
Snelbouw	index in % gebaseerd op m³/ton (2010 = 100%)	63	38	40	6,2
Pannen	index in % gebaseerd op m³/m² (2010 = 100%)	67	76	51	-33,4
Gevel	index in % gebaseerd op m³/m² (2010 = 100%)	132	143	142	-0,8

Wienerberger België

Productie* (vervolg)		2019	2020	2021	Verandering in %
WATERVERBRUIK	in mio m ³	0,166	0,150	0,141	-6,2
Specifiek waterverbruik					
Snelbouw index	index in % gebaseerd op m ³ /ton (2010 = 100%)	160	156	146	-6,3
Pannen	index in % gebaseerd op m ³ /m ² (2010 = 100%)	91	107	74	-31,2
Gevel	index in % gebaseerd op m ³ /m ² (2010 = 100%)	107	91	58	-36,0
Water van publiek netwerk	in %	36	39	44	13,5

Producten

Aandeel van innovatieve producten in totale inkomsten	37,90%	34,10%	28,70%	-15,8

* Specifiek verbruik wordt berekend op basis van productiehoeveelheden

- voor Snelbouw in verbruikseenheid per ton
- voor Gevel / Pannen in verbruikseenheid per m²

WIENERBERGER IN EEN NOTENDOP

1. Wienerberger in een notendop

Wienerberger Groep

Wienerberger is een vooraanstaande internationale producent en leverancier van slimme oplossingen voor de volledige bouwschil bij nieuwbouw en renovatie (business unit Wienerberger Building Solutions – WBS), en ook voor water- en energiebeheerinfrastructuur (business unit Wienerberger Piping Systems – WPS). Momenteel beschikken we over 215 productievestigingen in 28 landen. We exporteren onze producten naar internationale markten. We zijn de wereldleider in bakstenen en de grootste producent van kleidakpannen. Verder behoren we tot de toonaangevende leveranciers van leidingsystemen in Europa en van betonklinkers in Midden- en Oost-Europa. In 2021 namen we Meridian

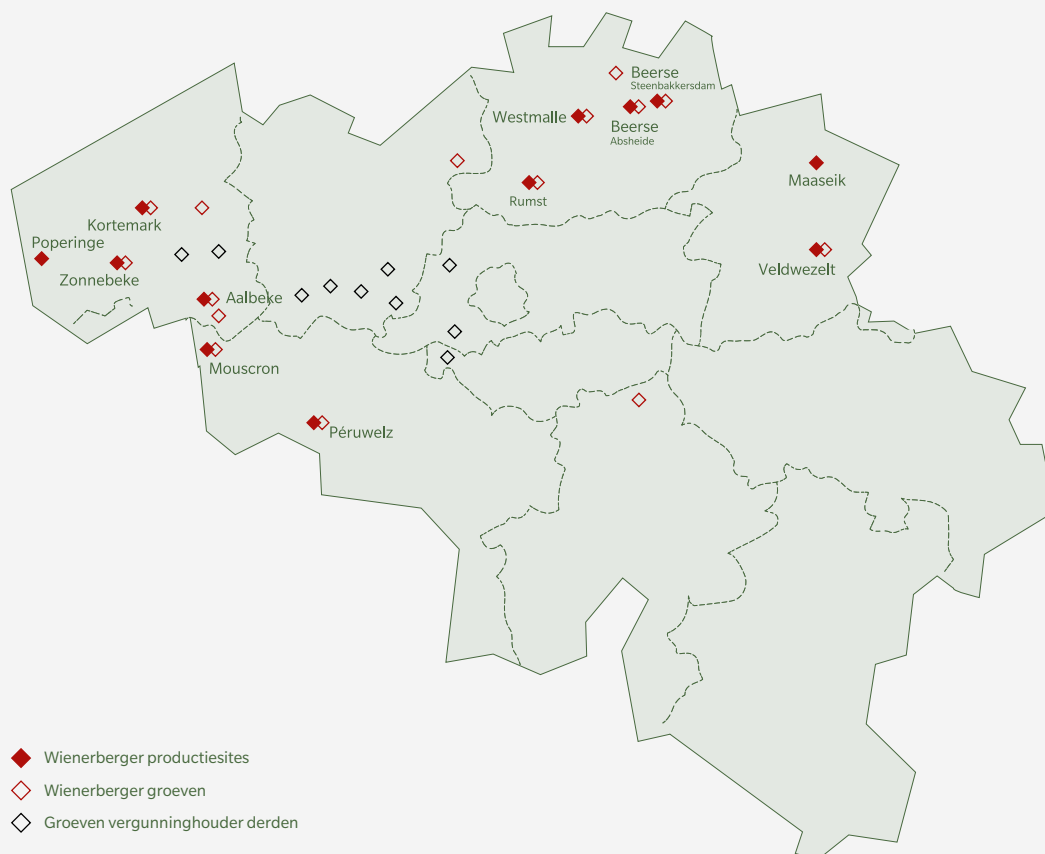
Brick over, een vooraanstaande leverancier van gevelproducten in grote delen van de VS en Canada. Zo realiseerden we sterke groei in Noord-Amerika (business unit North America).

Wienerberger is een freefloatbedrijf; 100% van zijn aandelen zijn vrij verhandelbaar.

Onze 17.624 werknemers vormen de basis van de organisatie. Zij werken uitstekend samen, geruggensteund door een stevig verankerde en levende bedrijfscultuur. Onze gedeelde waarden zijn: expertise, passie, integriteit en respect, klantgerichtheid, ondernemerschap, kwaliteit en verantwoordelijkheid.

PRODUCTIEVESTIGINGEN IN BELGIË (WBS)

STERKE LOKALE VERANKERING: LOKAAL ONTGINNEN, PRODUCEREN EN VERWERKEN.

Wienerberger België (WBS)

Wienerberger verwierf zowel door interne groei als door overnames een sterke plaats op de Belgische markt van gevelstenen, binnenmuurstenen, kleidakpannen en kleiklinkers.

Wienerberger België beschikt over 11 productievestigingen, met zo'n 1.200 werknemers. De 18 kleigroeven liggen meestal in de nabijheid van de fabrieken. Zo beperken we de milieu-impact van het kleitransport.

Wienerberger België heeft zijn hoofdzetel in Kortrijk. Enkele bekende merknamen zijn Terca, Porotherm en Koramic.

Missie & Waarden

Onze visie: wij willen de meest gerenommeerde fabrikant zijn van duurzame bouwmaterialen en infrastructuuro oplossingen, en de meest gewaardeerde werkgever in onze markten.

Onze missie: wij willen de levenskwaliteit van mensen verbeteren door het aanreiken van state-of-the-art-oplossingen voor nieuwbouw, renovatie en infrastructuur.

Onze doelstelling: wij willen onafgebroken groei realiseren met respect voor de ESG-principes (Environment, Social en Governance), en onze financiële doelstellingen behalen.

Bedrijfsstrategie: totale heroriëntatie

De Wienerberger Groep zette de afgelopen tien jaar een volledige strategische heroriëntatie in. We evolueerden van fabrikant van standaard bouwmaterialen tot totaalaanbieder van innovatieve oplossingen. We vormen vandaag een maatstaf voor intelligente systemen, ontworpen om klanten te ondersteunen in de bouw en renovatie van residentiële en niet-residentiële gebouwen.

In lijn met zijn strategische transformatie, investeert Wienerberger voortdurend in het verbeteren en verbreden van het productassortiment, met daaraan gekoppeld digitale oplossingen. De duurzame en slimme systeemoplossingen worden gebruikt voor de bouw en renovatie van gebouwen en zelfs van hele woonwijken.

Lokale focus op duurzame groei

Binnen onze lokale strategie staat duurzame groei op de eerste plaats. Product- en systeeminnovaties houden rekening met de Wienerberger-duurzaamheidsdoelstellingen en met hedendaagse uitdagingen, zoals tekorten op de arbeidsmarkt, automatisatie, prefab-behoefte en de vraag naar betaalbare woningen.

De optimalisering van ons productportfolio gebeurt vanuit het oogpunt en met de stem van onze klanten. Onze digitale oplossingen zijn er om klanten en medewerkers een groter gebruiksgemak te bieden.

In oktober 2021 nam Wienerberger België het prefab-bedrijf Struxura over. Deze acquisitie kadert perfect in de trend naar sneller, nauwkeuriger en duurzamer bouwen.

ESG-criteria

Al onze ondernemingsactiviteiten zijn onderworpen aan strikte ESG-criteria. Die staan bovenaan onze langetermijnstrategie, steunend op drie duidelijk omschreven pijlers:

- › **Decarbonisatie:** constante investeringen in innovatieve producten en productieprocessen om de CO₂-uitstoot te verminderen
- › **Circulaire economie:** doorlopend onderzoek en ontwikkeling m.b.t. het gebruik van gerecycleerde grondstoffen en het hergebruik van onze producten
- › **Biodiversiteit:** behoud en bescherming van de omgeving in de buurt van onze productie-installaties en groeves

In dit duurzaamheidsrapport lichten we talrijke projecten en voorbeelden verder toe.

WAARDECREATIE KERAMISCHE PRODUCTEN EN SYSTEMEN

BOUWOPLOSSINGEN

Aankoop en distributie

Ontginning van eigen kleigroeven, aankoop van klei, additieven en aggregaten, alternatieve bindmiddelen
> Transport van grondstoffen naar de fabrieken

Energie

Water

Verpakkingsmateriaal

Recupereren materiaal

Einde levensduur

Interne en externe recyclage

Hergebruik

Productie

Gebruiksphase

Bouwoplossingen

- ✓ Dakpannen
- ✓ Binnenmuurstenen
- ✓ Gevelstenen
- ✓ Keramische accessoires
- ✓ Andere accessoires

ESG: GOVERNANCE & MANAGEMENTAANPAK

*Wienerberger gedragscode – Naleving ethische principes –
Preventie van corruptie – Leveranciersbeheer*

Doelstelling van ons duurzaamheidsprogramma 2023

0

gevallen van corruptie bij de Wienerberger Groep

De economie is een integraal onderdeel van de samenleving. Bij Wienerberger nemen we onze verantwoordelijkheid ernstig: we communiceren eerlijk, handelen ethisch en opereren binnen een transparant economisch kader. Het verantwoorde management van de Wienerberger Groep met langetermijndoelstellingen voor ogen is stevig verankerd in de organisatiestructuur van de groep. We houden ons aan duidelijke ethische principes, en aan het strikt naleven van onze gedragscode.

2. ESG: Governance & Managementaanpak

Wienerberger gedragscode, naleving ethische principes en preventie van corruptie

Sinds de oprichting ruim 200 jaar geleden, neemt Wienerberger als internationaal succesvolle onderneming zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid op. Wij willen het vertrouwen van onze stakeholders waard zijn. Wij hanteren heldere ethische principes in ons beleid en in onze werking:

- › eerlijke communicatie
- › het opnemen van onze verantwoordelijkheid
- › transparantie in onze economische activiteiten
- › een zinvolle en verantwoorde bijdrage leveren aan de maatschappij.

De Wienerberger Groep verbindt zich ertoe om alle nationale en internationale normen na te leven.

Wienerberger ziet het als zijn plicht om de nationale en internationale regelgeving rond milieu, veiligheid en gezondheid te volgen, en investeert waar nodig in verbeteringsmaatregelen.

Wienerberger engageerde zich om de tien principes van de UN Global Compact toe te passen. Zoals beschreven in zijn Sociaal Handvest, houdt Wienerberger zich aan de verdragen en aanbevelingen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Wienerberger Gedragscode

Wienerberger wil beantwoorden aan de hoogste normen op het gebied van integriteit en zakelijke ethiek. Het bedrijf waakt over de reputatie van de Groep, zijn dochterondernemingen en merken.

De Wienerberger Gedragscode bevat bindende richtlijnen die bepalen hoe medewerkers zich moeten gedragen in de dagelijkse bedrijfsactiviteiten. De Gedragscode moet eveneens onderschreven worden door al onze zakenpartners. Ze geldt voor de volledige Wienerberger Groep en alle dochterbedrijven, waarin Wienerberger een meerderheidsbelang heeft.

Doel en toepassing

De Gedragscode verzekert een gedeelde visie, geeft ons een beter beoordelingskader en laat ons op een integere en ethische manier omgaan met alle stakeholders. Wij verwachten hetzelfde van onze business partners. Indien we merken dat een werknemer of zakenpartner de Gedragscode met de voeten treedt, ondernemen we de nodige stappen of leggen we sancties op.

Klokkenluidersbeleid

Wienerberger gedooft geen enkele vorm van discriminatie of vergelding tegen personen, werknemers en zakenpartners, die te goeder trouw bezorgdheden uiten of wangedrag melden.

Medewerkers kunnen contact opnemen met leidinggevenden, hr-medewerkers of het Wienerberger Klokkenluiderscomité. Ze kunnen hun bezorgdheden ook anoniem melden via de 'SeeHearSpeak' Klokkenluidersdienst. Het Wienerberger Klokkenluidersbeleid verzekert de eerlijke en vertrouwelijke (mits wettelijk toegestaan) behandeling van alle gemelde voorvallen.

De Klokkenluidersdienst wordt binnen de volledige Wienerberger Groep aangeboden in samenwerking met een externe, onafhankelijke wereldwijde partner. Alle werknemers en zakenpartners kunnen gevallen anoniem en vertrouwelijk melden in hun moedertaal.

Elke inkomende melding bij SeeHearSpeak wordt gecontroleerd en onderzocht door het Klokkenluiderscomité.

Toepassing

De raad van bestuur, de raad van commissarissen en de ondernemingsraad van Wienerberger AG staan volledig achter de principes en richtlijnen van de Wienerberger Gedragscode. Ze is verkrijgbaar in alle 25 talen die gesproken worden in de landen waar de Wienerberger Groep actief is.

We moedigen al onze werknemers en zakenpartners aan om mogelijke inbreuken tegen onze Gedragscode te melden.

Preventie van corruptie

Wienerberger houdt zich aan het beginsel van vrije en eerlijke mededinging. Dit houdt in dat we ons sterk kanten tegen elke vorm van corruptie. Binnen het kader van het Duurzaamheidsprogramma 2023, stellen we daarom voor onszelf volgende doelstelling voorop:

We streven onafgebroken naar 'nul voorvallen van corruptie'

We verwachten dat al onze werknemers zich hiernaar gedragen. Het 'vierogen principe' is een belangrijk instrument voor de preventie van corruptie. Wij passen het toe bij de ondertekening van zakelijke transacties met derden. De handtekening van twee bevoegde personen van de lokale entiteit is nodig, telkens wanneer rechten en plichten vastgelegd, aangepast of beëindigd worden. Dit principe is opgenomen in het internationale groepsbeleid en bevordert de corruptiepreventie op internationaal niveau. Hetzelfde geldt voor het groepsbeleid met betrekking tot persoonlijke voordelen. Dat kreeg een update in 2016 en blijft van toepassing. Globaal gezien wordt het risico op corruptie bij Wienerberger laag ingeschat.

In 2021 werden geen strafrechtelijke procedures voor corruptie opgestart tegen Wienerberger of bedrijven van de Wienerberger Groep.

Privacy, gegevensbescherming en cybersecurity

De bescherming van persoonlijke gegevens en informatiesystemen vormde altijd al een prioriteit voor Wienerberger in al zijn zakenrelaties. We behandelen persoonsgegevens vertrouwelijk en conform de regelgeving rond gegevensbescherming (GDPR). Wij investeren onafgebroken in gegevensbescherming en in de beveiliging van onze informatiesystemen.

Onze centrale dienst informatie- en gegevensbescherming bestaat uit het hoofd informatiebeveiliging, een expert in privacy en beveiliging, en twee beveiligingsanalisten. De dienst maakt deel uit van de Wienerberger Holding en werkt voor de volledige groep. Het team wordt bij zijn taken ondersteund door regionale IT-beveiligingscoördinatoren en de informatiebeveiligingsmanagers van alle lokale bedrijven.

De experts in informatie- en gegevensbescherming binnen de Wienerberger Groep focussen op de toepassing, de werking en de onafgebroken verbetering van de informatiebeveiliging. Het doel is het voorkomen van beveiligingslekken. Naast het beveiligen van de IT-voorzieningen, nemen zij nog tal van taken op:

- › het coördineren van opleidingen voor werknemers
- › het simuleren van phishing en cyberaanvallen
- › het beheeren en overzien van de technische beschermingsmaatregelen
- › het monitoren en verbeteren van het beveiligingsniveau van al onze vestigingen.

Wij beschermen onze systemen door:

- › het bepalen en implementeren van standaarden
- › het up-to-date houden van onze infrastructuur
- › het toepassen van geavanceerde beschermingsmaatregelen
- › het vooropstellen van adequate KPI's om de efficiëntie van onze maatregelen te verzekeren.

Onze IT-beveiligingsdienst maakt gebruik van de meest geavanceerde technologie (artificiële intelligentie) en de expertise van externe cybersecurity analisten, om onregelmatigheden in onze systemen en data op te sporen. Zo kunnen we snel onregelmatigheden opsporen en aanpakken.

We verzekeren een hoog beveiligingsniveau door een consequente analyse van de veiligheidsindicatoren. De Wienerberger Groep werkt ook samen met gerenommeerde partners die, indien nodig, de klok rond beschikbaar zijn om mogelijke bedreigingen onmiddellijk op te sporen en in te grijpen.

Bescherming van persoonsgegevens

Alle persoonlijke gegevens, van werknemers, klanten of zakenpartners, worden vertrouwelijk en conform de regelgeving rond gegevensbescherming opgeslagen. Inbreuken tegen de bepalingen inzake gegevensbescherming kunnen leiden tot disciplinaire maatregelen.

Om een hoog beveiligingsniveau van persoonsgegevens te handhaven, brachten we een internationaal team van gegevensbeveiligingscoördinatoren samen. Zij werken bij Wienerberger en in de organisaties in elk land. Samen met externe specialisten bepaalden ze een kwaliteitsnorm voor gegevensbescherming, die met succes werd geïmplementeerd binnen de volledige Groep.

Het evalueren en optimaliseren van de normen gebeurt aan de hand van regelmatige interne controles. De controles gebeuren in alle vakgebieden, in de organisaties in elk land en bij partnerbedrijven die voor ons gegevens verwerken.

Cybersecurity

Cybersecurity-incidenten kunnen een verstrend effect hebben en medewerkers, klanten of het bedrijf als geheel schade berokkenen. Om de cyberrisico's te beperken, maken we regelmatig back-ups van onze gegevens, beschermen we onze toestellen en netwerken, encrypteren we belangrijke informatie en vereisen we dat wachtwoorden op regelmatige basis veranderen.

De medewerkers van Wienerberger zijn verantwoordelijk voor het naleven van deze maatregelen. Ze moeten zichzelf beschermen tegen uiteenlopende risico's. Met dat doel voor ogen gebruiken ze sterke wachtwoorden, voeren ze regelmatige updates uit van programma's en systemen en respecteren ze toegangscontroles.

Om de integriteit van de gegevens, de beschikbaarheid van systemen, en de vertrouwelijkheid te verzekeren, en aansprakelijkheid te vermijden, moeten alle medewerkers op de hoogte zijn van de regels rond het gebruik van IT-systemen en andere hardware. Daarvoor voorziet Wienerberger on-site training, e-learning, informatieve video's en simulatieoefeningen.

Leveranciersbeheer

In het kader van onze zakenrelaties, eisen wij dat onze strategische leveranciers voldoen aan de ESG-standaarden. Zij moeten de Wienerberger Leveranciersgedragscode (1) naleven en beschikken over een gevalideerde duurzaamheidsaudit door EcoVadis (3). Als alternatief kan het aankoopteam van Wienerberger een duurzaamheidsevaluatie uitvoeren (desktop audit).

Wienerberger gebruikt een leveranciersmanagement-tool (2), SRM, die het eenvoudiger maakt om de ESG-conformiteitsvereisten van zijn leveranciers te beheren en indien nodig verbeteringsaanbevelingen te formuleren.

Tot dusver plaatste Wienerberger België 12 nationale leveranciers in de leveranciersmanagement-tool. Zij voldoen aan de beoordeling en gaan akkoord met de Leveranciersgedragscode. De Belgische doelstelling is om tegen eind 2022, 45 nationale leveranciers te on-boarden. De groepsdoelstelling is om 500 leveranciers te on-boarden.

De groep controleert maandelijks of de Wienerberger leveranciers genoteerd staan op internationale sanctielijsten (4). Zo ja, wordt verder intern onderzocht of deze leverancier aan boord kan blijven.

1) Leveranciersgedragscode

In 2019 werd in samenwerking met interne en externe experts een 'Leveranciersgedragscode' (LGC) op groepsniveau opgesteld. De LGC bepaalt de minimumvereisten die Wienerberger stelt aan zijn leveranciers. Dat betreft het verantwoord handelen met betrekking tot het milieu, maatschappij en governance, met inbegrip van het respecteren van mensenrechten, en het naleven van andere vereisten van de 10 principes van de UN Global Compact. De invoering van de 'Leveranciersgedragscode' en de toepassing ervan in de leveranciersmanagement-tool, kregen de volledige steun van de Wienerberger managing board.

2) Leveranciersmanagement-tool

De leveranciersmanagement-tool is een intern gegevensplatform met informatie over de financiële data, de ESG-prestaties en de risico's van alle Wienerberger-leveranciers. De leveranciersmanagement-tool (SRM) maakt een efficiënte en gecoördineerde gegevensinzameling mogelijk. Elke leverancier wordt geëvalueerd op basis van zijn interne prestatiescores, zijn conformiteit met de Leveranciersgedragscode en de resultaten van EcoVadis-audits (of interne audits). Op basis van de evaluaties formuleren we aanbevelingen voor onze partner-leveranciers met betrekking tot de ESG-criteria. We wenden ze ook aan voor het onderling vergelijken van leveranciers.

3) Duurzaamheidsaudit door EcoVadis

Sinds 2019 laat Wienerberger de duurzaamheidsprestaties van leveranciers en potentiële risico's in specifieke aankoopdomeinen beoordelen door EcoVadis, een internationale partner voor duurzaamheidsaudits (ESG-ratings).

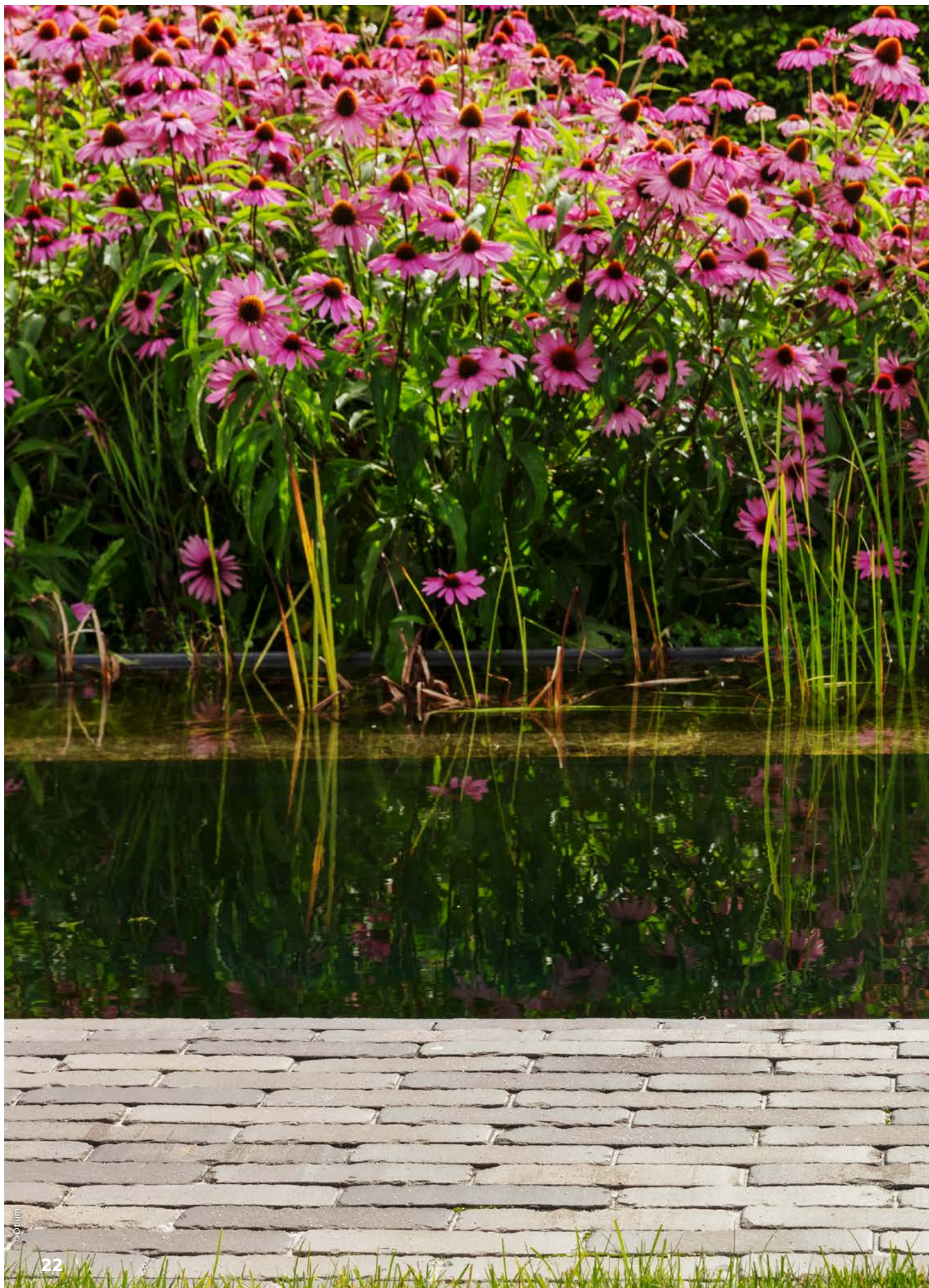
De EcoVadis-duurzaamheidsaudits van de leveranciers worden opgeslagen in ons intern gegevensplatform (SRM). Verder worden aankoopmedewerkers niet alleen door Wienerberger, maar ook door EcoVadis opgeleid, om hen bewuster te maken van het belang van duurzaamheidsaudits en risicoanalyses.

4) Aftoetsen van leveranciers en klanten aan internationale sanctielijsten

Sinds 2019 controleren we maandelijks alle geregistreerde leveranciers en klanten in het SAP-systeem van Wienerberger. Via een interactief gegevensplatform kijken we na of ze vermeld staan op internationale sanctielijsten. Dergelijke lijsten worden gepubliceerd door de Verenigde Naties (VN), de EU en het 'Office of Foreign Assets Control' (OFAC) van het Amerikaanse ministerie van Financiën. De controle gebeurt centraal door specifieke software. Als een leverancier op de sanctielijst voorkomt, wordt dat voorgelegd aan de lokale directie die verder moet oordelen over het al dan niet voortzetten van de relatie.

De beslissing van de lokale directie moet binnen de twee weken na de melding worden voorgelegd aan de juridische dienst van Wienerberger AG. Alle beslissingen in deze context worden gedocumenteerd in de software voor sanctiebeheer.

DUURZAAMHEIDS- PROGRAMMA 2023

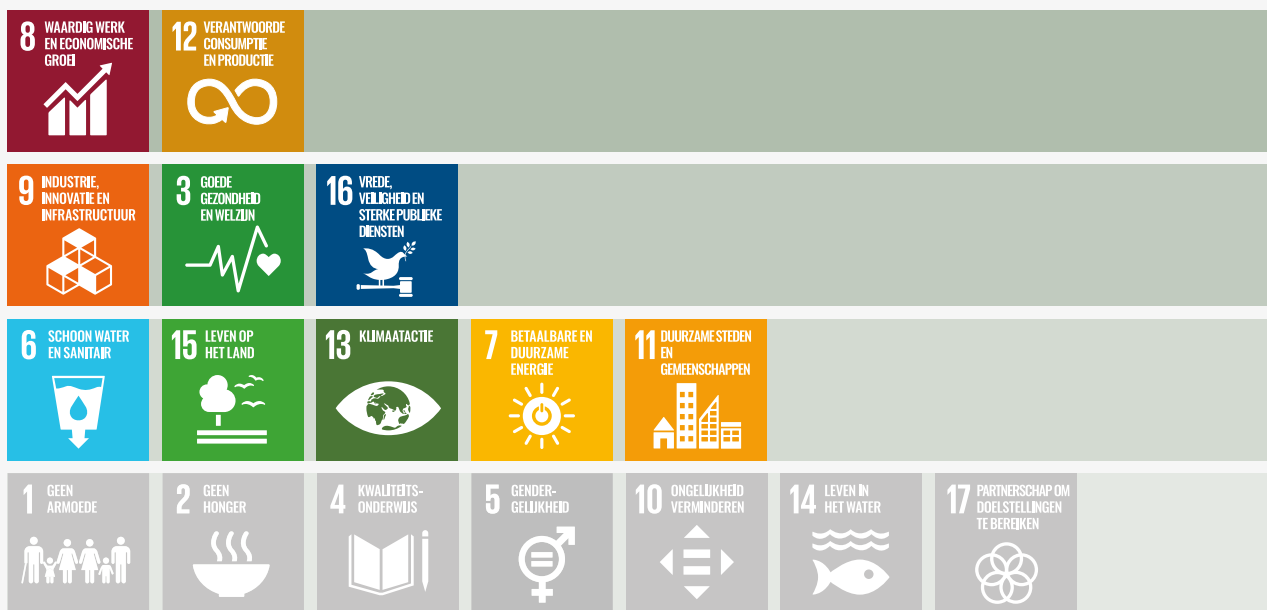

RELEVANTE SDG'S

3. Duurzaamheidsprogramma 2023 – Relevante SDG's

RELEVANTE SDG'S¹ VOOR DE GEHELE WIENERBERGER GROEP

DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN

Relevante SDG's voor de wereldwijde Wienerberger Groep

De duurzame ontwikkelingsagenda 2030 van de Verenigde Naties omvat 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's). Binnen het kader van de 2020 materialiteitsanalyse, werd de rechtstreekse en onrechtstreekse impact van Wienerberger op de SDG's voor de volledige waardeketen geëvalueerd. Op basis van deze impact en de relevante streefdoelen voor elke SDG, werden de SDG's gewogen, en 10 van de 17 SDG's werden geïdentificeerd als min of meer relevant voor Wienerberger.

Doelstelling 8 'Waardig werk en economische groei' werd geïdentificeerd als de meest relevante doelstelling voor de wereldwijde Wienerberger Groep. Wienerberger streeft enerzijds naar het aanbieden van hoogkwalitatieve jobs en anderzijds naar het loskoppelen van economische groei en de aantasting van het milieu. Dit houdt een verhoogde efficiëntie in en het sterker inzetten op propere en duurzame technologie binnen het bedrijf. Door meer in te zetten op eigen voorzieningen en energie-efficiëntie in de productie, draagt het bedrijf aanzienlijk bij aan de verwezenlijking van **Doelstelling 12, 'Verantwoorde consumptie en productie'**.

Doelstelling 9, 'Industrie, innovatie en infrastructuur', die oproept om sectoren aan te passen om ze duurzaam te maken, wordt eveneens door Wienerberger nagestreefd.

1) Sustainable Development Goals

Klimaat en energie

Binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023, is het streefdoel met betrekking tot de klimaatbescherming voor de gehele Wienerberger Groep:

“Een vermindering van de CO₂-uitstoot met 15% in vergelijking met 2020¹”

In onze productie werken we voortdurend maatregelen uit om de energie-efficiëntie te verbeteren en onze CO₂-uitstoot te beperken. Via onze producten, zoals binnenmuurstenen met uitstekende thermische isolatie-eigenschappen, Eco-brick... dragen we bij aan een betere energie-efficiëntie van gebouwen. Daarnaast bevorderen we met onze producten en systeemoplossingen de bouw van stormbestendige gebouwen. Onze infrastructuuroplossingen verbeteren de weerbaarheid van steden tegen klimaatverandering.

Circulaire economie

Binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023, is het streefdoel met betrekking tot circulariteit voor de gehele Wienerberger Groep:

“100% van onze nieuwe producten zijn ontworpen om herbruikbaar of recyclebaar te zijn”

De herbruikbaarheid of recyclebaarheid van onze producten vormt een essentieel aspect van onze innovatie-inspanningen, omdat dit hun levensduur aanzienlijk verlengt. Voor elke productgroep ontwikkelen we criteria waarmee we rekening houden bij het ontwerpproces van nieuwe producten. Onze producten en systeemoplossingen maken eveneens het voldoen aan de nieuwe energienormen mogelijk. Door hergebruik van eigen reststromen, gebruik te maken van reststromen uit andere industrieën, en de natuurlijke grondstoffen efficiënt in te zetten in onze productie, dragen we bij aan een efficiënter gebruik van grondstoffen en de beperking van afval. We verlenen ook onze medewerking aan onderzoeksprojecten.

Wienerberger voldoet aan alle wettelijke verplichtingen op Europees, nationaal en regionaal niveau met betrekking tot het vermijden of vervangen van gevaarlijk

¹⁾ Gebaseerd op groepsgeïntegreerde KPI's

KLIMAAT EN ENERGIE

7.3

Verdubbel de wereldwijde energie-efficiëntie tegen 2030.

13.1

Versterk de weerbaarheid en het aanpassingsvermogen tegen klimaatgerelateerde gevaren en rampen in alle landen.

stoffen, vooral in grondstoffen. De conformiteit met alle wettelijke richtlijnen wordt voortdurend gemonitord en indien nodig volgen meteen corrigerende maatregelen. Op basis van een interne richtlijn gelden uniforme bestuurspraktijken met betrekking tot het vermijden van gevaarlijke stoffen op alle productievestigingen van de Wienerberger Building Solutions (WBS) Business Unit. De richtlijn legt een strikte inputclassificatie op. Hij bevat bindende instructies voor werknemers rond het gebruik van reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën en het vermijden van gevaarlijk stoffen op de productievestigingen. De conformiteit met deze bepalingen wordt nagekeken op basis van jaarlijkse grondstoffenrapporten.

CIRCULAIRE ECONOMIE

8.4

Tegen 2030 stap voor stap de wereldwijde efficiëntie van de consumptie en productie van grondstoffen verbeteren en een inspanning leveren om economische groei los te koppelen van de aantasting van het milieu.

9.4

Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en sectoren aanpassen om ze duurzaam te maken, met een efficiënter gebruik van grondstoffen en energie, en meer gebruik van propere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen.

12.2

Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke grondstoffen en energie realiseren.

12.5

Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken door preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.

BIODIVERSITEIT & MILIEU

3.9

Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aantal sterfgevallen en ziekten verminderen als gevolg van gevaarlijke chemicaliën en de vervuiling en besmetting van lucht, water en bodem.

6.3

Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en het vrijkomen ervan tot een minimum te beperken, waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilig hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd.

6.4

Tegen 2030 in aanzienlijke mate de efficiëntie van het watergebruik verhogen in alle sectoren en het duurzaam winnen en verschaffen van zoetwater garanderen om een antwoord te bieden op de waterschaarste en om het aantal mensen dat te maken heeft met waterschaarste, aanzienlijk te verminderen.

12.2

Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van grondstoffen en energie realiseren.

12.4

Tegen 2030 chemicaliën en alle afval doorheen de volledige levenscyclus milieuvriendelijk beheren en de uitstoot ervan in de lucht, het water en de bodem aanzienlijk verminderen om de negatieve effecten op de gezondheid van mens en milieu zoveel mogelijk te beperken.

15.1

Het behoud, het herstel en het duurzame gebruik van de terrestrische en inlandse zoetwaterecosystemen en hun diensten waarborgen, in het bijzonder bossen, moeraslanden, bergen en droge gebieden.

15.5

Dringend en doortastend actie ondernemen om de aftakeling van natuurlijke leefgebieden in te perken, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.

Biodiversiteit & milieu

Binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023, is het streefdoel met betrekking tot biodiversiteit en milieu voor de gehele Wienerberger Groep:

“Een volledig geïmplementeerd Biodiversiteitsprogramma op al onze sites”

Tegen 2023 worden biodiversiteitsactieplannen op basis van het Wienerberger-Biodiversiteitsprogramma op alle productievestigingen van Wienerberger geïmplementeerd. Het doel van het Wienerberger-Biodiversiteitsprogramma is om op onze terreinen hoogkwalitatieve leefgebieden met maximale biologische diversiteit te creëren.

In 2021 onderzocht Wienerberger meer dan 30 specifieke maatregelen om de fauna en flora te bevorderen. We onderzochten verschillende ontwerp-, beheer- en onderhoudsmaatregelen die vaak al worden toegepast op Wienerberger-sites. De overwogen maatregelen werden uitgetoetst op uiteenlopende sites in Europa, waarbij Wienerberger België een pioniersrol vervulde. Op basis van die ervaringen zal Wienerberger tegen 2023 individuele biodiversiteitsactieplannen uitrollen op alle sites.

Biodiversiteit, natuurbehoud en de realisatie van de nabestemming na ontginning, zijn belangrijke duurzaamheidscriteria voor de exploitatie van kleigroeven. Wienerberger vindt het niet meer dan vanzelfsprekend om natuurlijke leefgebieden en hun biologische diversiteit te vrijwaren.

Werknemers

Binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023, is het streefdoel met betrekking tot diversiteit en hr-ontwikkeling voor de gehele Wienerberger Groep:

“Minstens 15% vrouwen in senior management”

“Minstens 30% vrouwen in bediendenfuncties”

Wienerberger is zich ervan bewust dat het percentage vrouwen in bepaalde functies slechts een van de vele belangrijke aspecten vormt van een hoge diversiteitsgraad. We zien deze doelstellingen als een eerste stap. Voor ons gaat het niet om het bepalen van quota, maar om het creëren van een positief bewustzijn van gendergelijkheid.

“10% meer uren opleiding per werknemer in vergelijking met 2020”

Wienerberger hecht veel belang aan het ontwikkelen en ondersteunen van zijn werknemers, zodat ze onderling kunnen netwerken en deelnemen aan internationale kennisuitwisseling.

Wienerberger voldoet aan alle wettelijke verplichtingen op Europees, nationaal en regionaal niveau met betrekking tot het vermijden of vervangen van gevaarlijke stoffen. Het bedrijf investeert in proactieve maatregelen om zijn medewerkers te beschermen tegen beroepsziekten, zoals bescherming tegen blootstelling aan inadembaar kristallijn silica.

Verder bevestigt Wienerberger zijn wereldwijde verbintenis met betrekking tot:

- › het respecteren van mensenrechten
- › eerlijke arbeidsvoorwaarden
- › een billijke verloning
- › het vermijden van excessieve werktijden
- › permanente arbeidsovereenkomsten
- › respect voor de vrijheid van vereniging
- › het recht van werknemers om deel te nemen aan collectieve onderhandelingen.

Bedrijfsethiek & sociale impact

Voor Wienerberger is het voldoen aan de hoogste normen voor integriteit en bedrijfsethiek van bijzonder groot belang. In 2021 werkte Wienerberger een gedragscode op groepsniveau uit, die gelijktijdig met een klokkenluidersdienst werd ingevoerd.

Wienerberger verbindt zich wereldwijd tot het aanbieden van eerlijke arbeidsvoorwaarden en het respecteren van mensenrechten. Binnen zijn invloedssfeer garandeert Wienerberger de bescherming van fundamentele mensenrechten. Het spreekt voor zich dat Wienerberger geen kinderarbeid, dwangarbeid of enige vorm van discriminatie gedooft. Wienerberger streeft voortdurend naar de doelstelling van nul voorvallen van corruptie en verwacht dat zijn werknemers overeenkomstig handelen.

De Gedragscode geldt voor de volledige Wienerberger Groep en al haar dochterbedrijven, waarin Wienerberger een meerderheidsbelang heeft. De principes van de Gedragscode verzekeren dat we een gemeenschappelijke visie delen, blijk geven van een goed beoordelingsvermogen en op een integere en ethische manier omgaan met alle stakeholders. Wij verwachten hetzelfde gedrag van onze business partners, zoals leveranciers, aannemers en klanten. Wij eisen van onze leveranciers dat ze voldoen aan onze ecologische en sociale normen, die we duidelijk meedelen in onze Leveranciersgedragscode op groepsniveau.

WERKNEMERS

3.9

Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aantal ziekten verminderen als gevolg van gevaarlijke chemicaliën en de vervuiling en besmetting van lucht, water en bodem.

8.5

Tegen 2030 komen tot een volwaardige en productieve tewerkstelling voor alle werknemers, met inbegrip van jongeren en mensen met een beperking, en met gelijk loon voor gelijkwaardig werk.

8.6

Het aantal jongeren die niet aan het werk zijn, geen onderwijs volgen en niet met een opleiding bezig zijn aanzienlijk terugschroeven.

8.8

De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers.

BEDRIJFSETHIEK & SOCIALE IMPACT

8.8

De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers.

11.1

Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot aangepaste, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken opwaarderen.

16.5

Op duurzame wijze komaf maken met corruptie en omkoping in al hun vormen.

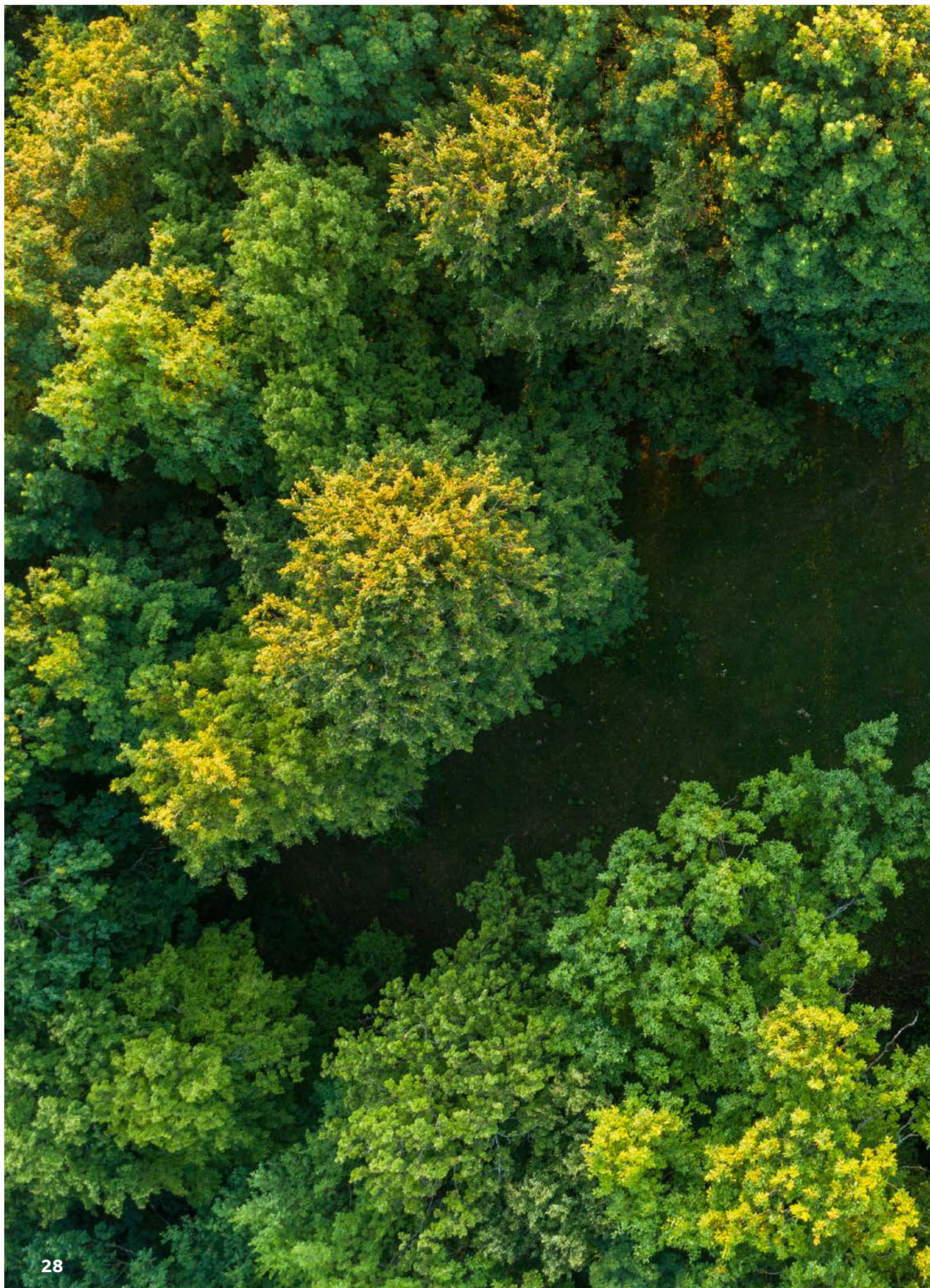
16.6

Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

16.7

Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.

KLIMAATBESCHERMING & AANPASSING AAN KLIMAATVERANDERING

De klimaatverandering bedreigt ons bestaan. De bouwsector is goed voor meer dan een derde van het wereldwijde energieverbruik en bijna 40% van de CO₂-uitstoot. Via onze innovatieve producten en systemen bieden we oplossingen voor decarbonisatie. Bovendien leveren we onafgebroken inspanningen om onze eigen uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Zo ondersteunen we de Europese Green Deal en bepalen we de richting voor de toekomst.

Streefdoel van ons Duurzaamheidsprogramma 2023

15%

**minder CO₂-uitstoot tegen 2023
in vergelijking met 2020¹**

Wienerberger wil de impact van zijn activiteiten op het milieu zoveel mogelijk beperken. Onze bijdrage tot de klimaatbescherming omvat maatregelen zoals:

- › het verhogen van de efficiëntie bij de productie
- › het verhogen van de energie-efficiëntie
- › de dematerialisatie van onze producten en systeemoplossingen
- › de zorgvuldige selectie van grondstoffen voor onze productie van keramische bouwmaterialen
- › de omschakeling van ons energieverbruik naar klimaatneutrale elektriciteit en klimaatneutrale thermische energiebronnen met een lage CO₂-uitstoot
- › de ontwikkeling van nieuwe technologie voor de decarbonisatie van onze productie.

1) gebaseerd op productgroep-specifieke KPI's

4. Klimaatbescherming & aanpassing aan klimaatverandering

De huidige klimaatopwarming, die wordt veroorzaakt door toenemende concentraties aan broeikasgassen in de atmosfeer, leidt op de lange termijn tot klimaatverandering. Die veroorzaakt dan weer een stijgende zeespiegel, vaker voorkomende extreme weersomstandigheden en extremere hittegolven en droogtes. Dergelijke gebeurtenissen bedreigen niet alleen ons milieu en onze ecosystemen, maar zijn ook schadelijk voor de gezondheid van de mens.

De klimaatcrisis begint onze wereld en ons economisch systeem fundamenteel te veranderen. Bedrijven uit alle sectoren en domeinen worden daarom dringend aangespoord om de uitstoot van broeikasgassen ten gevolge van hun producten en processen te verminderen. Dat kan door ze te vervangen door producten of processen waarbij geen broeikasgassen vrijkomen, of door de vrijgekomen uitstoot te compenseren. Bovendien moeten er aanpassingen gebeuren aan de fysieke gevolgen van de klimaatopwarming. Tegelijk bieden klimaatvriendelijke bedrijfsmodellen grote economische kansen en sturen ze innovatie aan.

Wienerberger levert onafgebroken inspanningen om zijn impact op het milieu en de daaraan verbonden ecologische risico's doorheen de volledige waardeketen zo laag mogelijk te houden, en om zijn uitstoot van broeikasgassen zoveel mogelijk te verminderen. Ondertussen ontwikkelen we, in overleg met onze klanten, systemen om te beantwoorden aan de wereldwijde uitdagingen, zoals de klimaatverandering en haar gevolgen.

Decarbonisatie – ofwel de vermindering van de CO₂-uitstoot doorheen onze waardeketen, met klimaatneutraliteit als ultieme doelstelling – en aanpassing aan de klimaatverandering zijn belangrijke aandachtspunten voor Wienerberger.

Onze activiteiten focussen op volgende werkerreinen:

- decarbonisatie bij bevoorrading en distributie
- decarbonisatie van onze productie
- energie-efficiëntie en decarbonisatie door onze producten en systeemoplossingen
- aanpassing aan klimaatverandering door onze producten en systeemoplossingen.

Onze mogelijkheden om een impact te hebben op deze domeinen en om de aanverwante uitdagingen en kansen aan te pakken, evenals onze Belgische prestaties in 2021, staan op de volgende pagina's gedetailleerd vermeld.

Decarbonisatie bij bevoorrading en distributie

Wij stimuleren decarbonisatie door het aandeel reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën in onze productie te vermeerderen. Daardoor daalt het volume van de CO₂-uitstoot bij de productie van primaire grondstoffen. Door een geoptimaliseerd transportbeheer kunnen we grondstoffen, producten en systeemoplossingen efficiënter en klimaatvriendelijker transporteren.

Aan de hand van voorraadbeheer op groepsniveau kan Wienerberger zijn transportoperaties op voorhand plannen en efficiënt beheren. Dat geldt zowel voor de bevoorrading van onze vestigingen met grondstoffen als voor het leveren van onze producten en systeemoplossingen aan klanten. Wij beperken de afgelegde afstanden door het efficiënt laden van onze vrachtwagens. Waar mogelijk maken we gebruik van transportmiddelen met een lage uitstoot, en transport over water, met aanlegkades in Rumst en Beerse. Deze processen en middelen helpen bij de decarbonisatie van ons transport.

Decarbonisatie van onze productie

De doelstelling van Wienerberger is om de impact van zijn productie op de klimaatverandering te beperken. Wij beperken de impact op het klimaat door:

- toenemende productie- en energie-efficiëntie
- dematerialisatie van onze producten en systeemoplossingen (bijvoorbeeld Eco-brick en steenstrippen)
- nauwkeurige selectie van grondstoffen
- transitie van het energieverbruik naar klimaatneutrale elektriciteit zoals zonnepanelen of klimaatneutrale thermische energiebronnen
- het ontwikkelen van nieuwe decarbonisatietechnologie.

Binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023, is het streefdoel met betrekking tot de klimaatbescherming voor de gehele Wienerberger Groep:

“Een vermindering van de CO₂-uitstoot met 15% in vergelijking met 2020”

Wienerberger is toegewijd aan de langetermijndoelstelling van de Europese Unie om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn. Wienerberger's tussentijdse doelstelling is om tegen 2030 40% minder CO₂ uit te stoten, in vergelijking met 2020. Dit moet worden gerealiseerd door doelgerichte programma's en maatregelen.

Energie-efficiëntie en decarbonisatie via innovatieve producten, systeemoplossingen en productieprocessen

Onze innovatiestrategie staat in het teken van de huidige wereldwijde uitdagingen, zoals de klimaatverandering. Gebouwen zijn goed voor meer dan een derde van het wereldwijde energieverbruik en bijna 40% van de directe en indirecte CO₂-uitstoot. Met zijn innovatieve producten en systemen wil Wienerberger gerichte decarbonisatie-oplossingen aanbieden.

Onze producten en systeemoplossingen bieden enorme opportuniteiten, want ze lenen zich perfect voor het bouwen van energie-efficiënte en zelfs energieneutrale gebouwen. Dankzij intelligente oplossingen kunnen bewoners energie besparen en toch genieten van een hoge levenskwaliteit. Dat werd reeds aangetoond in het project 'De Duurzame Wijk', waar de Eco-brick, en voor het eerst ook onze waterpasserende Passaqua-kleiklinker, werden toegepast. De ecologische voetafdruk van onze producten en systeemoplossingen wordt berekend op basis van de bevoorrading en productie. Deze wordt evenwel positief beïnvloed door een extreem lange levensduur. Sommige producten blijven langer dan 100 jaar in gebruik. De producten en systeemoplossingen van Wienerberger voor muren en daken maken integraal deel uit van een klimaatvriendelijk gebouwoontwerp. Omwille van hun thermische isolatie-eigenschappen en hun warmteopslagcapaciteit, dragen ze aanzienlijk bij aan de energie-efficiëntie van gebouwen. Zo helpen ze mee in de strijd tegen de klimaatverandering. Dat geldt zowel voor nieuwbouw als voor renovatie.

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Onze energieteams zorgen voor energiebesparingen en decarbonisatie

De energieteams van Wienerberger blijven voortdurend zoeken naar oplossingen om het energieverbruik te verlagen. Ook dit jaar zorgen tal van projecten voor een vermindering van de CO₂-uitstoot. Hieronder vindt je een greep uit de mooie resultaten die verschillende Wienerberger vestigingen in 2021 behaalden.

Beerse & Aalbeke realiseren een lager gasverbruik tijdens het smoorproces

In een smooroven, volledig gevuld met gas, krijgen stenen of dakpannen een andere kleur. Een betere regeling levert voortaan hetzelfde kleurresultaat op met minder smoorgas. Resultaat: een vermindering van het gasverbruik met zo'n 5 tot 10%.

In een smooroven, volledig gevuld met gas, krijgen stenen of dakpannen een andere kleur.

Beerse – Malle – Kortemark voeren slimmer droogproces in

Het droogproces van de stenen vereist niet op ieder moment evenveel lucht. Frequentieregelaars op de ventilatoren maken een betere sturing van de lucht mogelijk en verminderen het elektriciteitsverbruik.

In Beerse werden er ook bijkomende frisse luchtkleppen geplaatst, voor een efficiënter gebruik van de warme ovenlucht. Daardoor daalde het gasverbruik van de drogerij met 10%.

Op alle sites zorgen pitotmetingen voor energiebesparing

Het bakken van een keramisch product in een tunneloven vereist in theorie een kilogram lucht per kilogram product. Zowat alle sites gebruikten meer lucht dan nodig. Nu meten pitotbuizen op de ovens overal de luchthoeveelheden (en de energiehoeveelheden). We meten, controleren en regelen de luchthuishouding doorheen de ovens, en bakken de producten zo energiezuinig mogelijk.

De branders van de ovens werden geïsoleerd.

Beerse – Lanaken – Aalbeke – Moeskroen besparen op gasverbruik bij bakproces

In navolging van de positieve resultaten in Péruwelz, rustten ook Beerse, Lanaken, Aalbeke en Moeskroen elk een tunneloven uit om de lucht van de branders op te warmen. Door in plaats van omgevingslucht van 25°C, lucht van 150°C of meer te gebruiken, is er minder gas nodig om de producten te bakken.

Porotherm PLS Newton

Een duurzame keuze voor hoogbouw

De nieuwe Porotherm PLS Newton binnenmuursteen van Wienerberger is de keramische bouwoplossing voor appartementen en utiliteitsgebouwen tot 6 bouwlagen hoog. De PLS Newton heeft, in vergelijking met alternatieven, een uitzonderlijke druksterkte-massaverhouding. Met zijn lichte gewicht kan hij meedingen in een markt waar doorgaans zwaardere materialen worden ingezet.

Meer ontwerp mogelijkheden

De Porotherm PLS Newton biedt heel wat voordelen op het vlak van ontwerp, isolatie en oplossingen voor bouwknopen. De keramische binnenmuursteen past perfect binnen de duurzame gedachte van het schilmodel voor circulariteit: de ontwerper kan in zijn ontwerp ruimtes met grote overspanningen integreren, waardoor de binnenruimte flexibeler kan ingevuld worden. De binnenmuursteen heeft ook nog een hoge thermische inertie en zorgt voor een goede vochthuishouding: comfort en een gezond binnenklimaat gegarandeerd!

Keramisch bouwen is duurzaam bouwen

Kiezen voor keramische snelbouwstenen is kiezen voor duurzaamheid. We produceren de Porotherm binnenmuurstenen lokaal in België, waardoor er weinig transport nodig is. Keramische materialen hebben ook nog eens een zeer lange levensduur, ze gaan gemakkelijk meer dan een eeuw mee.

Twee milieulabels

De Porotherm binnenmuurstenen kregen 2 type I-milieulabels toegekend: natureplus en Cradle to Cradle.

De Porotherm PLS Newton biedt heel wat voordelen.

We streven continu naar het verhogen van het aandeel gerecycleerde grondstoffen, door het inzetten van reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën, zoals minerale wol, schiste, papiervezel, gronden uit infrastructuurwerken... ter vervanging van klei en zand.

Daarnaast voeren we ook onderzoek naar de mogelijkheid om keramisch puin (van werf, renovatie of afbraak) te verwerken in de productie van keramische binnenmuurstenen.

Eco-brick: minder gevelsteen, meer isolatie

Eco-brick is de slankere, duurzame baksteen van Wienerberger die extra isoleren mogelijk maakt en minder grondstoffen vergt.

De Eco-brick is tot 3,5 cm slanker dan een traditionele gevelsteen. Wanneer een muur bijvoorbeeld aan het voetpad grenst, telt iedere centimeter. De vrijgekomen ruimte kan worden benut voor extra isolatie. Dat is interessant bij het streven naar een laag E-peil, of naar een energiezuinigere renovatie bij na-isolatie langs de buitenzijde. De woning krijgt een hogere ecologische waarde, en de energiefactuur wordt op een streng dieet gezet.

Minder grondstoffen

Gezien zijn kleinere volume en gewicht, vergt de Eco-brick minder grondstoffen. Voor de productie en het transport is bovendien minder energie nodig, zodat ook de CO₂-uitstoot daalt. Al deze troeven maken van Eco-brick een duurzame oplossing.

Uitbreiding van het Eco-brick gamma

Wienerberger breidt het Eco-brick gamma steeds verder uit. Zo kreeg de Wasserstrich Special collectie er 6 nieuwe kleuren bij. De nieuwe Avolto (5 kleuren) en Nubilum (3 kleuren) gevelsteencollecties zijn zelfs uitsluitend beschikbaar in het Eco-brick formaat.

Windmolenproject Beerse – Wienerberger wordt alweer wat groener en duurzamer

In december 2021 werd de vergunning voor onze windmolens in Beerse toegekend. Onze partner Eneco is reeds gestart met de bouw van de twee turbines op de Absheide-site. Daardoor wordt Wienerberger opnieuw groener en duurzamer. Hopelijk kunnen we de turbines eind 2022, ten laatste maart 2023, in gebruik nemen.

Een lang voortraject

Het Windmolenproject Beerse was een complex en tijdrovend dossier. We startten in 2005 met het studiewerk rond de verstoring van natuurwaarden, geluid, slagschaduw, stofverspreiding, enz.

Aan de hand van een intensief communicatietraject werden de stakeholders (besturen en administraties, omwonenden en medewerkers van site Beerse) stap voor stap betrokken en overtuigd. We organiseerden tal van infotentoonstellingen voor de omwonenden en bezochten samen met hen windmolens in Turnhout. Een kans om windmolens zelf 'te beleven' en te praten met omwonenden.

Een uniek participatieproject

We werkten een project uit volgens het principe 'Wind van iedereen – Wind voor iedereen'. Wienerberger betaalt deels het 'elektra'-luik van de elektriciteitsfactuur van een 90-tal omwonende gezinnen, of zij kunnen kiezen voor ecocheques of een aandeel in het project, en dit voor de komende 15 jaar vanaf werking van de twee windturbines. Zo zijn de windmolens ook deels van hen en worden de lusten en de lasten gedeeld. Tijdens examenperiodes en op BBQ-momenten verzekert Wienerberger dat er geen hinderlijke slagschaduw voorkomt.

*De klimaatinitiatieven van Wienerberger België
en de impact op de activiteiten,
strategie en financiële planning van de organisatie.*

Product-categorie	Tijdshorizon	Bijdrage tot de klimaatstrategie	Opportunititeit	Omvang van de financiële impact	Financiële impact
Binnenmuur, gevel en dak	Korte termijn	Efficiënt gebruik van grondstoffen	Ontwikkeling van producten volgens het 'Cradle to Cradle'-concept, met een grote hoeveelheid aan gerecycleerde grondstoffen en een groot potentieel voor recyclage (100% van onze keramische producten kunnen gerecycleerd worden)	Groot	Hogere omzet door de vraag naar producten met hoog aandeel recycled content; lagere kosten door hogere efficiëntie
Binnenmuur	Middellange termijn	Efficiënt gebruik van grondstoffen	Het gebruik van sloopafval (urban mining) in de productie van snelbouwstenen	Middelgroot	Hogere omzet door de vraag naar producten met een hoog aandeel recycled content; lagere kosten door hogere efficiëntie
Dak	Korte termijn	Efficiënt gebruik van grondstoffen; Producten die bijdragen tot decarbonisatie	Introductie van een nieuw 100% circulair bouwmateriaal (Leadax Roov), met een extreem groot aandeel aan gerecycleerde grondstoffen (PVB) en een heel lage CO ₂ -uitstoot	Groot	Hogere omzet door verschuiving in de consumentenvraag naar producten uit energie-efficiënte productie en reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën
Gevel	Korte termijn	Energie-efficiëntie en decarbonisatie	CO ₂ -neutrale, online productie van baksteenstrippen	Groot	Hogere omzet door de vraag naar producten uit emissie-arme productie; lagere kosten door hogere efficiëntie
Gevel en kleiklinkers	Korte termijn	Efficiënt gebruik van grondstoffen	Vermindering van het grondstoffengebruik in de productie door dematerialisatie	Groot	Hogere omzet door verschuiving in de consumentenvraag naar producten uit energie-efficiënte productie
Kleiklinkers	Korte termijn	Producten die bijdragen tot aanpassing aan of weerstand tegen klimaatverandering	Ontwikkeling van waterdoorlatende kleiklinkers	Middelgroot	Hogere omzet door nieuwe oplossingen voor aanpassing aan de klimaatverandering, en hogere omzet door de verschuiving in de consumentenvraag naar energie-efficiënte producten

CIRCULAIRE ECONOMIE

Circulaire economie is een belangrijke pijler van het Wienerberger-Duurzaamheidsprogramma 2023. Met het oog op het efficiënte gebruik van grondstoffen en energie, en het hergebruik van reststromen, moeten alle nieuwe Wienerberger-producten 100% herbruikbaar of recycleerbaar zijn tegen 2023. Op die manier verzekeren wij de beschikbaarheid van grondstoffen op de lange termijn. Ondertussen maken we bij de productie steeds meer gebruik van secundaire of gerecycleerde grondstoffen.

Streefdoel van ons Duurzaamheidsprogramma 2023

100%

**van onze nieuwe producten zijn
ontworpen om herbruikbaar
of recycleerbaar te zijn.**

De herbruikbaarheid van onze producten is een doorslaggevend innovatie-aspect bij Wienerberger. Zo verkrijgen onze producten een aanzienlijk langere levensduur. Voor elke productgroep ontwikkelen we criteria waarmee rekening wordt gehouden bij het ontwerpproces van nieuwe producten.

5. Circulaire economie

European Green Deal

“Er is maar 1 planeet Aarde, en toch zal de wereld tegen 2050 consumeren alsof het er drie zijn.”¹ Om deze ontwikkeling tegen te gaan, streeft de Europese Commissie naar een klimaatneutrale circulaire economie. Binnen het kader van haar European Green Deal, stelde ze een actieplan op voor circulaire economie. Ze wil komen tot een duurzame economische groei, losgekoppeld van het gebruik van grondstoffen.

Wienerberger ondersteunt de European Green Deal en de bijbehorende doelstellingen en maatregelen voor het bevorderen van een circulaire economie. Ook op Vlaams niveau ondertekende Wienerberger België enkele Green Deals: – natuurlijke tuinen; – circulair bouwen; – bedrijven en biodiversiteit. Wij beschouwen de transitie naar een hogere circulariteitsgraad als een opportuniteit met tal van voordelen, zoals:

- › minder druk op het milieu
- › een beter verzekerde beschikbaarheid van grondstoffen
- › meer concurrentiekracht
- › het stimuleren van innovatie².

Vooraf in steden wordt het efficiënte gebruik van grondstoffen versterkt door urban mining. Het urban mining-concept streeft naar het besparen op grondstoffen en energie door het inwinnen en hergebruiken van reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën van de zogenaamde ‘menselijke voorraad’. Dit zijn alle materialen die zijn opgeslagen in gebruikte producten of die door de maatschappij voor langere tijd zijn opgeslagen, zoals:

- › gebouwen
- › voertuigen
- › grote elektrische apparaten
- › infrastructuur (zoals spoorwegen of pijpleidingen)
- › andere duurzame goederen die zijn opgeslagen of gestort.³

Het plannen van toekomstige materiaalstromen en manieren om grondstoffen te hergebruiken, is een belangrijk onderdeel van urban mining⁴. De langetermijn-beschikbaarheid van grondstoffen vormt een cruciaal aspect van duurzame bedrijfsvoering. Daarom focussen onze ingenieurs productontwikkeling reeds van in de ontwerpfasen op de herbruikbaarheid of recycleerbaarheid van onze producten (‘Design for recycling’).

In onze productie doen we al het mogelijke om te besparen op grondstoffen en om het gebruik van reststromen van interne of externe bronnen te bevorderen. Dat kan overal waar het economisch gerechtvaardigd en technisch haalbaar is. Door het afval- en restafvalvolume voortdurend te verminderen, dragen we aanzienlijk bij tot het efficiënte gebruik van grondstoffen en energie.

Het vroegtijdig opsporen van mogelijke tekorten en de diversifiëring van de bevoorradingsbronnen vormen essentiële onderdelen van ons grondstoffenbeheer. Wij hebben zowel eigen groeves als langetermijncontracten met leveranciers van grondstoffen.

In wat volgt, geven we een overzicht van hoe Wienerberger de circulariteitsprincipes en -strategieën toepast in het bedrijf en doorheen de waardeketen in deze domeinen:

- › hulpbronnenefficiëntie bij het aankopen van grondstoffen
- › vermindering van productieafval
- › duurzame systemen en oplossingen op basis van de circulariteitsprincipes.

Efficiënt gebruik van primaire grondstoffen – delfstoffen

Gebruik van reststromen

Het inwinnen en hergebruiken van eigen reststromen en reststromen afkomstig van andere industrieën in de productie zijn zeer belangrijk voor Wienerberger. De technische haalbaarheid hangt evenwel grotendeels af van de beschikbare materialen en hun toepassingen. Waar dat technisch haalbaar is, gebruiken we reststromen voor onze productie.

Gezien hun hoge zuiverheidsgraad kunnen reststromen uit onze eigen productiesites gemakkelijk hergebruikt worden als grondstof in de productie van nieuwe keramische producten. Deze praktijk wordt op onze sites volop toegepast. Daarnaast gebruiken we externe reststromen ter vervanging van delfstoffen klei, zand en leem. Dat is evenwel niet altijd technisch haalbaar en economisch verantwoord. Om reststromen uit bouw-,

1) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_420

2) <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20151201STO05603/circular-economy-definition-importance-and-benefits>

3) <https://www.umweltbundesamt.de/themen/abfall-ressourcen/abfallwirtschaft/urban-mining/das-anthropogene-lager>

4) <https://www.umweltbundesamt.de/themen/abfall-ressourcen/abfallwirtschaft/urban-mining#was-ist-urban-mining>

renovatie- en sloopuitval van voldoende hoge kwaliteit te verkrijgen, moet deze uitval zorgvuldig gesorteerd en verwerkt worden.

Gerecycleerd verpakkingsmateriaal

Wienerberger gebruikt steeds meer verpakkingsmateriaal dat gemaakt is van gerecycleerd materiaal. In 2021 werd alles samen 1.000 ton gerecycleerd plastic gebruikt voor verpakkingen, wat een aanzienlijke vermindering van de CO₂-uitstoot betekende. In 2022 voeren we onze inspanningen op dat gebied verder op, en tegen 2025 streven we ernaar dat 50% van ons verpakkingsmateriaal gemaakt is van gerecycleerd materiaal.

Wienerberger maakt dus werk van het hergebruik van verpakkingsmateriaal binnen een gesloten kringloop. Zo bedrukken we niet langer kunststoffolie, om zoveel mogelijk recyclagecycli mogelijk te maken. Bovendien beperkt Wienerberger de hoeveelheid verpakkingsmateriaal, onder meer door het gebruik van tapes, gemaakt van 100% gerecycleerd PET.

Waterbeheer

Wienerberger doet al het mogelijke om spaarzaam om te gaan met water, bijvoorbeeld door het in een gesloten systeem te gebruiken, en door waar mogelijk regenwater te gebruiken in plaats van leidingwater.

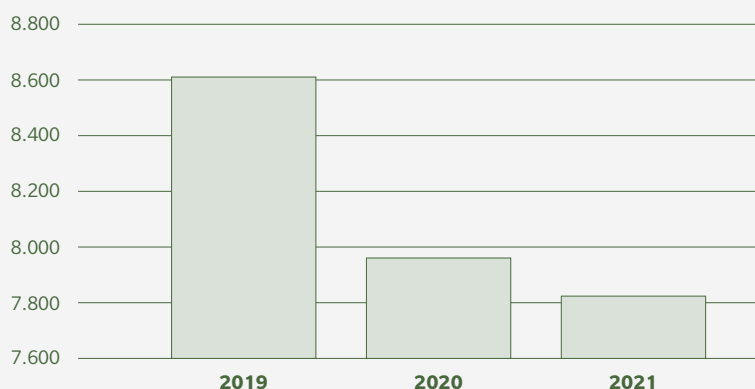
Vermindering van productiereststromen

Het optimaliseren van de gesloten grondstoffenkringloop vergt niet alleen een vermindering van productiereststromen tijdens vormgeving, drogen en bakken. Waar mogelijk worden die reststromen ook ingezet in de productie. Dat is reeds het geval voor reststromen afkomstig van vormgeving en drogen. Ook steeds meer zware inspanningen worden geleverd om reststromen van het bakken fijn te malen en terug als afmageringsmiddel in te zetten in de eigen grondstoffenmengeling. Erkende afvalmaatschappijen voeren niet-herbruikbaar en niet-recycleerbaar productieafval af volgens state-of-the-art methodes.

In al onze vestigingen houden de verbeteringsmaatregelen in het kader van ons kwaliteitsbeheersysteem rekening met relevante milieuaspecten. Sommige productievestigingen verkregen bovendien een certificatie volgens de ISO 14001 Milieubeheersystemen.

Lopende verbeteringsprogramma's, zoals het Plant Improvement Program (PIP+) bij de baksteenproductie, focussen vooral op duurzame grondstoffen en energie en kostenbesparingen door verbeterde productieprocessen. Binnen het kader van het Plant Improvement Program (PIP+), wordt de hoeveelheid restafval bij de baksteenproductie bijvoorbeeld regelmatig gemonitord. Waar nodig volgen corrigerende maatregelen.

Afval Wienerberger België, in ton

Duurzame systemen en oplossingen op basis van de circulariteitsprincipes

Leiderschap in innovatie maakt deel uit van onze waardepropositie aan onze aandeelhouders. Daarmee creëren we meerwaarde en onderscheiden we ons van onze concurrenten. Als innovatiepionier in onze sector zetten we onafgebroken in op verbetering. Wij blijven de herbruikbaarheid, recycleerbaarheid en duurzaamheid van onze producten en systeemoplossingen verder ontwikkelen.

Daarnaast ontwikkelen we nieuwe concepten voor producten en systeemoplossingen, die kunnen gedemonteerd en hergebruikt worden als volledige gebouw- en infrastructuurelementen. Met deze en andere inspanningen dragen we aanzienlijk bij aan de toekomstgerichte concepten van hulpbronnefficiëntie, zoals urban mining.

‘100% van onze nieuwe producten zijn ontworpen om herbruikbaar of recyclebaar te zijn’ is binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023 het streefdoel van de gehele Wienerberger Groep met betrekking tot circulariteit.

De Ladder van Lansink

Veel van onze producten zijn reeds circulair: ze kunnen gedemonteerd, hergebruikt, en na hun levensduur ook gerecycleerd worden. Onze dakpannen zijn demonteerbaar en ook bruikbaar of herbruikbaar als gevelbekleding. Indien onze gevelstenen worden gemetst met kalkmortels, kunnen ze makkelijker worden gescheiden en hergebruikt (zie Case Tuighuisstraat). Daarnaast ontwikkelden we ClickBrick, een uniek systeem voor het droogstapelen van bakstenen, om snel en makkelijk remontabele gevels te bouwen. Ook onze kleiklinkers, zoals de waterpasserende Passaqua, zijn gemakkelijk herbruikbaar, mits geplaatst in losse materialen.

We zetten niet alleen in op circulaire productie, maar zijn ook overtuigd van het maatschappelijke belang van circulair bouwen. Onze visie op deze nieuwe manier van ontwerpen en bouwen is gebaseerd op de hoogste 3 niveaus van de Ladder van Lansink. We zetten eerst in op preventie, vervolgens passen we maximaal hergebruik toe en wanneer het niet anders kan, zoeken we naar goede recyclagemogelijkheden, zoals het opnieuw inzetten van het zuivere keramische materiaal in ons productieproces.

Het schilmodel

Om deze visie concreet te maken, baseren we ons op het schilmodel van een gebouw. Dat deelt de gebouwonderdelen op in verschillende lagen naargelang hun functie: de dragende structuur (met een levensverwachting van 100 jaar), de huid (met een levensverwachting van 50 jaar), de technieken...

De levensduur van iedere schil heeft een invloed op het hergebruik. De schildelen die langer in dienst blijven, worden tijdens hun totale levensduur minder vaak hergebruikt. Vanuit die wetenschap vertrekt onze kijk op preventie. Voor de dragende structuur komt dit neer op een goed doordacht concept met garanties op het vlak van draagkracht, akoestiek, brandweerstand en flexibiliteit. Een aanpasbaar open casco moet niet afgebroken worden bij herbestemming van het gebouw. De dragende structuur losmaken van de andere elementen, verhoogt het recuperatie- en recyclagepotentieel. Zo moet een dragende structuur die jonger is dan 100 jaar niet gesloopt worden omdat de structuur niet aanpasbaar is aan nieuwe noden. De praktijk toont spijtig genoeg aan dat we in het verleden vaak hebben gezondigd tegen deze regel.

Circulaire oplossingen

De schil zal frequenter vernieuwd worden dan de dragende structuur. Daar is het dus zinvol om te kijken naar circulaire oplossingen, zoals de stapelbare ClickBrick-gevelsteen, het metselen met kalkmortels of het toepassen van gevelbekleding in pannen. Voor de volledigheid zijn onze dakpannen en kleiklinkers natuurlijk ook herbruikbaar in de andere gebouwdelen.

Ook wanneer gebouwelementen niet behouden of hergebruikt kunnen worden, zijn er nog circulaire oplossingen mogelijk door middel van recyclage. Zo onderzoeken we met Tracimat hoe we vrijkomende keramische producten tijdig opsporen en welke mogelijkheden er bestaan om ze voldoende zuiver in te zamelen (zie hoofdstuk ‘Duurzaamheidscases’). Op die manier vergroten we de kans om ze te kunnen herbestemmen als hoogwaardige grondstof voor de productie van nieuwe keramische materialen en vermijden we downcycling onder de vorm van mengpuin. Dakpannen die niet hergebruikt kunnen worden, verwerken we vandaag al in de productie van nieuwe snelbouwstenen.

Er liggen zeker nog heel wat mogelijkheden open met betrekking tot urban mining, om het circulaire potentieel van keramische producten te vergroten.

Hergebruik en recyclage van keramische producten uit bestaande gebouwen bewijst dat onze materialen op het einde van de technische levensduur van een gebouw toch nog economische waarde hebben.

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Wienerberger recupereert maximaal reststromen

Wienerberger biedt een antwoord op de toenemende druk op schaarser wordende grondstoffen, het milieu en het klimaat. Wienerberger streeft naar het maximale hergebruik van minerale reststromen, in eerste instantie uit eigen productie.

Afgekeurde producten opnieuw verwerken

In de productievestigingen blijft er steeds een beperkt aandeel afgekeurde producten over. Die komen omwille van esthetische of technische redenen niet in aanmerking voor verkoop. Het gaat voornamelijk over reststromen uit het droog- en bakproces tijdens de productie van bakstenen en dakpannen.

Na het vermalen en zeven van de reststromen, afkomstig van het bakproces, op de gewenste korrelgrootte, is deze reststroom opnieuw verwerkbaar binnen de productie. De reststroom die vrijkomt bij het drogen kan op zijn beurt gemengd worden met andere grondstoffen.

Upcycling in plaats van downcycling

In het verleden kregen deze reststromen vaak een externe toepassing. Zo werd de drooguitval aangewend als opvulmateriaal voor de ontgonnen kleigroeven. Een deel van de bakuitval werd dan weer gebruikt voor de realisatie van werfwegen in eigen kleigroeven, of als fundering in de wegebouw.

In beide gevallen ging het om 'downcycling': het inzetten van reststromen in 'laagwaardigere' toepassingen. Bij hergebruik in de eigen productie hebben we daarentegen een evenwaardige toepassing, en herwaardering ('upcycling') als vervanging van hoogwaardige grondstoffen.

Daarnaast probeert Wienerberger ook reststromen uit andere industrieën maximaal te verwerken in zijn productiemengeling. Deze stromen krijgen zo een nuttige toepassing en beperken de ontginning van bepaalde delfstoffen, zoals klei en zand.

Ecologie en economie gaan hand in hand

De circulaire aanpak van zowel interne als externe reststromen heeft niet enkel positieve ecologische gevolgen, maar levert Wienerberger ook een kostenbesparing op. Elk volume gerecupereerd materiaal vervangt hetzelfde volume extern aangevoerd materiaal. Dat resulteert in een daling van het vrachtverkeer, met een gunstige milieu-impact op zowel lokaal (minder fijnstof-uitstoot, mobiliteits- en geluidshinder) als globaal niveau (daling CO₂-uitstoot). Dat sluit naadloos aan bij Wienerbergers duurzaamheidsvisie en -strategie.

Actief opwerken van reststromen

Sinds enkele jaren worden de reststromen op de meeste Wienerberger-productiesites actief opgewerkt. In 2021 hergebruikten de vestigingen in Lanaken, Malle en Beerse Steenbakkersdam voor het eerst gemalen bakuitval. De bakuitval van onze dakpannenfabrieken Aalbeke en Moeskroen werd dan weer 100% ingezet binnen de productiemengeling van de snelbouwvestiging in Zonnebeke.

In de nabije toekomst zullen nog enkele productiesites op een gelijkaardige manier reststromen hergebruiken. Door het circulair handelen en het sluiten van de kringloop, draagt Wienerberger bij tot een duurzamere manier van produceren.

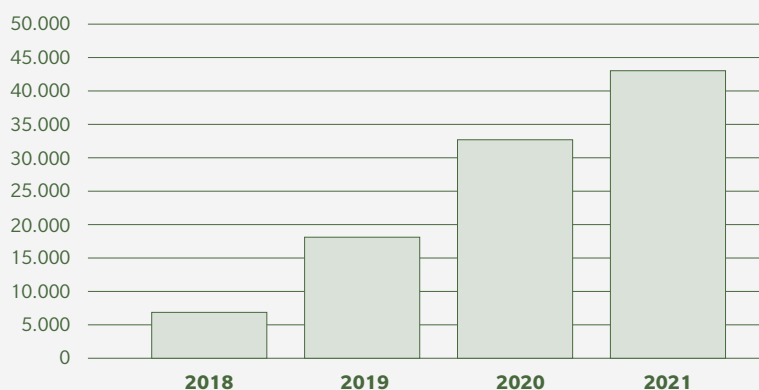
Maximale beperking van reststromen

Uiteraard wil Wienerberger in eerste instantie de droog- en bakuitval tot een minimum beperken. Zo zal het reststroomvolume op termijn verder dalen. Daarom bekijken we momenteel de recuperatiemogelijkheden van keramisch materiaal van externe oorsprong. Er lopen een aantal proefprojecten om de haalbaarheid van het gebruik van keramische fracties uit sloop- en renovatiewerven te onderzoeken (zie hoofdstuk 'Duurzaamheidscases'). Daarnaast zijn er nog een aantal logistieke, technische en juridische uitdagingen om te beantwoorden aan de kwaliteitseisen.

Onderstaande figuur geeft de evolutie weer van het hergebruik van bakuitval van eigen productievestigingen sinds 2018.

Evolutie hergebruik bakuitval (ton) – Wienerberger België

Bakuitval wordt vermalen tot korrels

Circulair bouwen met het innovatieve ClickBrick-systeem

Met ClickBrick biedt Wienerberger een innovatief circulair bouwsysteem aan voor het droogstapelen van gevelstenen. Zo kunnen de bakstenen later gemakkelijk worden gedemonteerd en hergebruikt. ClickBrick, dat een 'Cradle to Cradle'-certificatie verkreeg, betekent een belangrijke doorbraak voor circulair materiaalgebruik in de sector.

ClickBrick is een droogstapelsysteem zonder gebruik van mortel of lijm. Het is gebaseerd op een mechanische verankering door middel van roestvrijstalen clips en spouwankers. De plaatsing verloopt eenvoudig en snel, ongeacht de weersomstandigheden. Dat vergemakkelijkt de timing van de uitvoeringsfase. Het ClickBrick-assortiment bestaat in diverse kleuren en texturen.

Uitgevoerde breekcampagnes op onze sites in Zonnebeke en Beerse

ClickBrick, een innovatief circulair bouwsysteem

Getest en goedgekeurd

Uit een VUB-studie blijkt dat een ClickBrick-gevel bij demontage na 30 jaar maar liefst 70% van zijn waarde behoudt en perfect kan worden ingezet voor een volgend bouwproject. Bij demontage na 50 jaar bedraagt de restwaarde nog altijd 56%.

De levenscyclusanalyse (LCA) toont aan dat ClickBrick een bewezen lage milieu-impact heeft. De bakstenen hebben een lange levensduur, waarin ze niet moeten worden vervangen. Het systeem maakt gebruik van slechts twee materialen, baksteen en metaal. De demontage kan gebeuren met een minimum aan arbeid en zonder de stenen te beschadigen, zodat ze integraal kunnen worden hergebruikt.

ClickBrick in de praktijk

In België werd het systeem reeds aangewend voor de aanpassing en uitbreiding met nieuwbouw van het jongerenverblijfscentrum Ten Dries in Sint-Denijs (Zwevegem). Lees er meer over in het hoofdstuk 'Duurzaamheidscases'.

Recuperatie regenwater

Wienerberger zet maximaal in op de recuperatie van regenwater

Wienerberger maakt van circulariteit een belangrijke pijler van zijn duurzaamheidsstrategie. Duurzaam omgaan met water door maximaal in te zetten op de opvang, infiltratie en het hergebruik van hemelwater, past perfect binnen dit streven naar circulariteit.

Zero lozing

Wienerberger België heeft sinds het begin van deze eeuw voor alle productievestigingen een 'nullozer-statuuut'. Dit houdt in dat alle bedrijfsafvalwater ter plaatse wordt opgevangen en eventueel behandeld,

en hergebruikt binnen de productie, waardoor er geen lozing plaatsvindt. Wienerberger tracht maximaal in de resterende waterbehoefte te voorzien door hemelwater-recuperatie, als meest duurzame waterbron.

Lanaken

Op de productiesite van Lanaken werd in 2019 een bufferbekken aangelegd om het opgevangen regenwater van de daken van de eigen productiegebouwen op te slaan en te hergebruiken. Dit betekent een substantiële vermindering van de afname van kanaalwater uit het nabijgelegen Albertkanaal. In 2021 werd zo meer dan 6.000.000 liter regenwater opgevangen en gebruikt binnen de productie. Dat stemt overeen met meer dan 50% van het jaarlijkse waterverbruik.

Recuperatie regenwater

Beerse Absheide

Op de productievestiging Beerse Absheide voorziet een groot bekken de nodige buffer- en regenwatervoorraad voor productiedoeleinden, ook hier ter vervanging van kanaalwater. Dit systeem is sinds begin 2021 operationeel, en heeft als bijkomend doel een verminderde afhankelijkheid van andere (externe) watervoorraden. In 2021 werd zo 17.000.000 liter regenwater ingezet in de productie, ter vervanging van kanaalwater. Dat komt overeen met meer dan 30% van het jaarlijkse waterverbruik.

Beerse Steenbakkersdam

Binnen de snelbouwfabriek van Beerse Steenbakkersdam wordt sinds 2017 hemelwater ingezet voor de productie. In 2021 was gerecupereerd regenwater goed voor ongeveer 1/4 van het totale waterverbruik.

Maaseik en Malle

De productievestiging in Maaseik slaat reeds enkele jaren regenwater op in ondergrondse bufferbekkens. In 2021 werd meer dan 70% van de waterbehoefte op de site gedekt door regenwater. Ook binnen de gevelsteenfabriek in Malle wordt verder ingezet op regenwaterrecuperatie.

De komende jaren zullen bijkomende projecten op verschillende sites worden gerealiseerd om maximaal gebruik te maken van regenwater in plaats van kanaal- en/of leidingwater.

BIODIVERSITEIT & MILIEU

De bescherming en het behoud van ons milieu is stevig verankerd in de bedrijfsmissie van Wienerberger.

Wij bevorderen de biodiversiteit op al onze sites, gaan spaarzaam om met grondstoffen en respecteren de natuur. In de voorbije 40 jaar kende de wereld een ongezien verlies aan biodiversiteit, een ontwikkeling die we moeten tegengaan.

Streefdoel van ons Duurzaamheidsprogramma 2023

100%

**geïmplementeerd
Biodiversiteitsprogramma
op al onze productievestigingen**

We stellen voor onszelf een duidelijke doelstelling voorop: tegen 2023 een actieplan voor biodiversiteit implementeren op alle Wienerberger-productievestigingen, gebaseerd op het Wienerberger-Biodiversiteitsprogramma.

6. Biodiversiteit & milieu

De natuurlijke omgeving en haar ecosystemen vormen de basis voor alle organismen op onze planeet, met inbegrip van menselijk leven. We worden er ons steeds meer van bewust dat ons overleven en onze maatschappij afhankelijk zijn van de natuur en de biodiversiteit¹. Biodiversiteit is cruciaal voor het behoud van de natuur en voor gezonde ecosystemen. In de voorbije decennia werd het natuurlijke evenwicht over de hele planeet sterk verstoord. Het verlies aan biodiversiteit en de klimaatcrisis zijn twee onderling verbonden en elkaar versterkende fenomenen².

De natuur vormde het centrale thema van de klimaatconferentie van de VN, van 31 oktober tot 12 november 2021 in Glasgow (COP26³). Om regeringen en bedrijven te helpen om hun inspanningen voor de verbetering van de biodiversiteit op elkaar af te stemmen, heeft onze planeet een gemeenschappelijke doelstelling voor de natuur nodig. Volgens vooraanstaande experts moet deze doelstelling een tijdlijn bevatten met drie richtpunten⁴: nul netto natuurverlies vanaf 2020, netto natuurpositief tegen 2030⁵ en volledig herstel tegen 2050. De respectieve streefdoeldefinities worden verwacht als resultaat van de 15de Conference of Parties van de UN Convention on Biological Diversity (COP15⁶) dat eind 2022 plaatsvindt.

Als vooraanstaande internationale leverancier van bouwmaterialen en infrastructuuroplossingen, engageert Wienerberger zich niet alleen om producten van topkwaliteit te leveren. Wij willen ook bijdragen tot het behoud en de bescherming van de natuur. Daarom dreef Wienerberger zijn inspanningen op met betrekking tot de biodiversiteit.

Wienerberger ging altijd al tot het uiterste om de milieu-impact van de ontginning van grondstoffen en van de productie tot een minimum te beperken. In die zin blijven we onze productieprocessen onafgebroken optimaliseren. Zo dragen we bij tot de energie- en grondstofefficiëntie en tot de klimaatbescherming (zie hoofdstuk “Circulaire Economie”, en hoofdstuk “Klimaatbescherming & Aanpassing aan klimaatverandering”). Dat is onze bijdrage aan het vrijwaren van een goede omgevingskwaliteit, die op haar beurt een positieve impact heeft op lokale ecosystemen.

Gedurende de volledige levensduur van onze eigen kleigroeven hecht Wienerberger Groep veel belang aan het behoud van de biodiversiteit. In samenwerking met externe experts streven we naar optimale leefomstandigheden voor planten en dieren, ook op het moment dat er klei wordt ontgonnen. Na ontginning krijgen de kleigroeven een zinvolle nabestemming om de biodiversiteit te bevorderen.

Wienerberger nam stappen om rekening te houden met de biodiversiteit bij de bedrijfsvoering van zijn 215 productievestigingen. Binnen het kader van ons Duurzaamheidsprogramma 2023, is het streefdoel met betrekking tot biodiversiteit en milieu voor de gehele Wienerberger Groep:

*‘Een volledig geïmplementeerd
Biodiversiteitsprogramma
op al onze sites tegen 2023’*

Door het bevorderen van de biodiversiteit op al onze productievestigingen, bieden we tal van kwalitatieve leefgebieden voor planten en dieren.

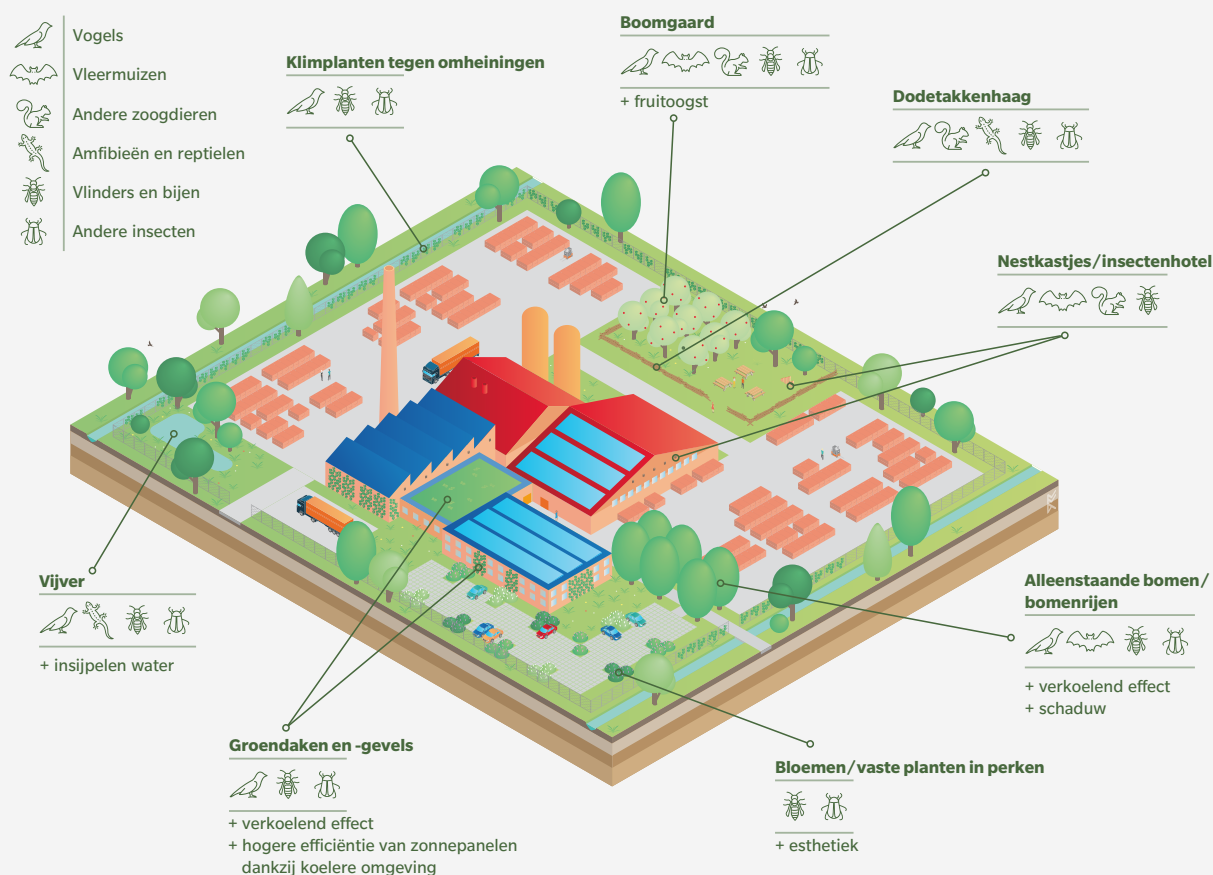
In de volgende delen beschrijven we de processen, initiatieven en maatregelen waarmee we bijdragen aan de bescherming en het behoud van de biodiversiteit en het milieu.

- Wienerberger-Biodiversiteitsprogramma
- Natuurbehoud tijdens kleiwinning en het latere gebruik van kleigroeven
- Vermijden van gevaarlijke stoffen
- Productontwikkeling in functie van een grotere biodiversiteit

1) World Economic Forum (2020): *The Nature Economy Report Series* (2020); BCG (2021): *The Biodiversity Crisis Is a Business Crisis*; The Dasgupta Review (2021): *The Economics of Biodiversity* // 2) IPBES, IPCC (2021): *Biodiversity and Climate Change. Workshop Report* // 3) United Nations Framework Convention on Climate Change, 26th Conference of the Parties // 4) *A Nature-Positive World: The Global Goal for Nature*. <https://f.hubspotusercontent20.net/hubfs/4783129/Nature%20Positive%20The%20Global%20Goal%20for%20Nature%20paper.pdf> // 5) *A global goal for nature. Nature positive by 2030* (2020) <https://www.nature-positive.org/> // 6) Convention on Biological Diversity (CBD), 15th Conference of the Parties

MAATREGELEN OP EEN FICTIEVE WIENERBERGER PRODUCTIESITE

Deze infographic toont maatregelen op een fictieve productievestiging. Voor elke maatregel toont de infographic welke faunagroepen het meeste voordeel hebben. Er staan ook voorbeelden van gunstige neveneffecten vermeld (zoals insijpelen water, fruitoogst, verkoelend effect, esthetiek).

Strategische visie op biodiversiteit – biodiversiteitsactieplannen

Waarom een biodiversiteitsactieplan?

Onze natuurlijke soortenrijkdom staat onder druk. Wetenschappers spreken zelfs over de '6de uitstervingsgolf' in de geschiedenis van de aarde. Maar waar de vorige uitstervingsgolven (zoals die van de Dinosauriërs 66 miljoen jaar geleden) een natuurlijke oorzaak kenden, ligt nu de mens aan de basis van de huidige

biodiversiteitscrisis. Onze leefwijze en de manier waarop we met grondstoffen en energie omgaan, zet de ecosystemen op onze planeet zwaar onder druk.

Nochtans zijn deze ecosystemen cruciaal voor ons voortbestaan. Ze zorgen onder meer voor zuiver water, kustbescherming, hout- en voedselproductie, bestuiving... We hebben er dus alle belang bij om er zorgzaam mee om te gaan. Willen we voor onze en de volgende generaties de wonderlijke diversiteit van de natuur enigszins behouden, dan moeten we nu in actie schieten.

BIODIVERSITEITSACTIEPLANNEN IN ZES STAPPEN

Biodiversiteit is een prioriteit

Naast decarbonisatie en circulariteit, vormt biodiversiteit één van de drie pijlers van ons ESG-beleid (de 'E' van environment). Daarom wil Wienerberger in 2023 voor elk van zijn 200-tal productiesites wereldwijd een actieplan opstellen, om er de lokale biodiversiteit te versterken via gerichte maatregelen.

Natuurbehoud tijdens en na het gebruik van kleigroeven

Voor een productiebedrijf als Wienerberger zijn natuurlijke hulpbronnen onmisbaar. Wij verbinden ons ertoe om producten van topkwaliteit te leveren, en tegelijk het milieu zo goed mogelijk te beschermen en te behouden. Wienerberger hercultiveert en herstelt de natuur in uitgeputte kleigroeven en stelt ze ter beschikking voor later gebruik. Voormalige kleigroeven bieden ideale omstandigheden als leefgebied voor zeldzame planten en dieren.

We nemen de nodige maatregelen in overleg met lokale partners, de landbouwgemeenschap of bewoners. Het verantwoorde en milieuvriendelijke gebruik van kleigroeven, met aandacht voor de plaatselijke omgeving en het ecosysteem, is een essentieel aspect van de duurzame bedrijfsvoering van Wienerberger.

Wienerberger monitort voortdurend zijn eigen kleigroeven voor keramische productie in Europa en Noord-Amerika. Het behoud van de biodiversiteit, de

natuur, het landschap en een zinvol toekomstig gebruik van voormalige groeven, vormen belangrijke duurzaamheidscriteria die we toepassen in het beheren en monitoren van kleigroeven. We houden rekening met de volledige levensduur van kleigroeven, van planning en vergunning over ontginning tot toekomstig gebruik.

In de regel bepaalt de bevoegde overheid het toekomstige gebruik van voormalige kleigroeven en vergunt ze de periode voor kleiwinning. Milieueffectenrapporten en milieustudies maken dan ook altijd deel uit van de vergunningsprocedure. Aangezien kleigroeven zo lang en duurzaam mogelijk moeten gebruikt worden, rijst de vraag van het toekomstige gebruik doorgaans pas na enkele decennia. In bepaalde gevallen neemt Wienerberger zelfs bepaalde maatregelen om biodiversiteit te bevorderen tijdens de ontginningsfase, zoals het graven van poelen en steilranden voor resp. amfibieën en oeverwaluwen. In samenwerking met experts doen we er alles aan om optimale leefomstandigheden te creëren voor zeldzame soorten. Zo selecteren wij specifieke aanplantingen om bepaalde diersoorten aan te trekken.

"Voormalige kleigroeven, met voldoende open ruimte en wateropvang in vijvers, kunnen uitgroeien tot een ideaal leefgebied voor planten en dieren"

Stap voor stap worden onze kleigroeven omgevormd tot nieuwe natuur- en landbouwgebieden.

Door het bevorderen van de biodiversiteit op al onze productievestigingen, creëren we talloze kwalitatieve leefgebieden voor planten en dieren. Ons doel is om te verzekeren dat het bodemgebruik door Wienerberger op de lange termijn een positieve impact heeft op de biodiversiteit. Met dit doel voor ogen zullen we bestaan- de gronden opwaarderen en nieuwe samenwerkingen aangaan voor compenserende maatregelen.

Vermijden van gevaarlijke stoffen

Wij verzekeren nauwgezet dat gevaarlijke stoffen vermeden, en waar dat niet mogelijk is, vervangen worden. Wienerberger voldoet aan alle wettelijke verplichtingen op Europees, nationaal en regionaal niveau voor het vermijden en vervangen van gevaarlijke stoffen, vooral in grondstoffen. De conformiteit met alle wettelijke richtlijnen wordt voortdurend gemonitord en indien nodig volgen meteen corrigerende maatregelen.

Op basis van een interne richtlijn gelden uniforme bestuurspraktijken met betrekking tot het vermijden van gevaarlijk stoffen op alle productievestigingen van de Wienerberger Building Solutions (WBS) Business Unit. De richtlijn legt een strikte inputclassificatie op en bevat bindende instructies voor werknemers voor het gebruik van reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën en het vermijden van gevaarlijk stoffen op de productievestigingen. De conformiteit met deze bepalingen wordt nagekeken op basis van jaarlijkse grondstoffenrapporten. Een reststroom wordt pas ingezet als ze over een grondstofverklaring beschikt.

Bovendien ontwikkelen we alternatieven voor producten die gevaarlijke stoffen bevatten. Zo is onze keramische Tegelpan Elfino het perfecte alternatief voor een dak met asbesthoudende leien, en kan ze bijdragen tot een volledig asbestvrij Vlaanderen, een streefdoel van de Vlaamse overheid tegen 2040 (zie www.asbestinfo.be).

Bijdrage van producten tot het bevorderen van de biodiversiteit

Wienerberger wil niet alleen de levenskwaliteit van mensen verbeteren, zowel thuis als in hun sociale en professionele omgeving. We leveren ook een actieve bijdrage aan het beschermen en behouden van de biodiversiteit. Daarom ontwerpt en produceert Wienerberger producten en systemen voor gebouwen en infrastructuuroplossingen.

Systeemoplossingen voor onverharde oppervlakken in lichte kleuren hebben een merkbaar verkoelend effect en verbeteren zo het microklimaat. (Waterdoorlatende) klinkers, zoals Passaqua, helpen om de negatieve gevolgen te beheersen van extreme weersomstandigheden zoals stortbuien, die in de toekomst wellicht vaker zullen voorkomen.

De keramische producten van Wienerberger lenen zich ook voor de creatie van insectenhôtels en nestplaatsen voor kleine zoogdieren. Dat is een perfecte manier om de biodiversiteit te bevorderen in stedelijke gebieden, zonder te raken aan de levenskwaliteit van de mensen die in de gebouwen wonen. Wienerberger ontwerpt oplossingen om daken te voorzien van nestkastjes voor vogels.

Bij het ontwerpen van onze producten en systeemoplossingen houden we steeds de factor biodiversiteit voor ogen. Wienerberger beperkt zijn verbruik van natuurlijke grondstoffen door een toenemend gebruik van reststromen uit eigen productie en uit andere industrieën en de dematerialisatie van geselecteerde producten. Dit gebeurt zonder toegevingen op het vlak van kwaliteit. Duurzame producten en systeemoplossingen met een lange levensduur verlichten eveneens de druk op het milieu.

Wienerberger blijft inspanningen leveren om de biodiversiteit te behouden, te beschermen en te verhogen op zijn vestigingen en blijft producten en systeemoplossingen ontwikkelen met dit doel voor ogen.

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Biodiversiteitsactieplannen Wienerberger België – algemeen

In België werken we al tientallen jaren concreet rond biodiversiteit. We houden er rekening mee bij de herinrichting van onze groeven, en we legden eerder al eco-corridors en specifieke biotopen aan op de fabriekssites van Rumst, Beerse en Lanaken. Maar nu zullen we dat dus doen voor al onze 11 productiesites in België.

Methodologie

- › We starten met een inventarisatieronde: welke natuur is er nu reeds op het terrein aanwezig, en welke natuur komt er in de omgeving voor? Zo werd, bij de inventarisatie van onze site in Moeskroen, op 18 juli 2021 een braamtronkenbij ontdekt. De soort werd al enkele jaren verwacht in ons land, maar het was de eerste bevestigde waarneming in België.
- › In een volgende stap worden de kansen bekeken: kunnen we stukjes natuur met elkaar verbinden, of het leefgebied van bepaalde soorten die in de omgeving voorkomen versterken? Hieruit ontstaat een inrichtings- en beheerplan, specifiek voor de site en gericht op het maximaliseren van de biodiversiteit.
- › Van daaruit definiëren we jaarlijks acties, het zogenaamde biodiversiteitsactieplan. Eens die zaken zijn uitgevoerd (de inrichtingsfase), is het cruciaal om de ontwikkeling van het terrein te blijven opvolgen. Dat doen we door de verschillende natuurzones gericht te beheren. Ook starten we de monitoring op van een aantal doelsoorten. In functie van de ontwikkeling van de natuur kunnen we het beheerplan bijsturen.

Meerwaarde voor mens en milieu

Naast een positief effect op de natuur, hebben de acties ook een meerwaarde voor ons bedrijf en onze werknemers. We plaatsen picknickbanken in groenzones, we creëren wandelzones en buitenplekken om te vergaderen. Zo krijgen zij een aangename werkomgeving. Ze worden ook betrokken bij de verschillende acties. Zo stellen we op de sites bijvoorbeeld biodiversiteitsambassadeurs aan.

Biodiversiteitsactieplannen toegepast

Biodiversiteitsactieplan site Aalbeke

In 2021 maakte milieuconsulent Jan Feryn een actieplan op voor de Wienerberger-fabriekssite in Aalbeke. De eerste acties werden inmiddels al ondernomen.

Doelsoort: de eikelmuis

Dit diertje behoort tot de 'slaapmuizen', zoogdieren die een winterslaap houden. De eikelmuis is sinds 2006 opgenomen in de Europese Rode Lijst als 'ernstig bedreigd'.

Het 'Potyzer'-gebied in de buurt van de Wienerberger-vestiging werd een aantal jaren terug met succes heringericht in functie van de eikelmuis (en de kamsalamander). De 'eikelmuisenwerkgroep' monitort de populatie in samenwerking met Natuurpunt en het 'Stadslandschap' van de Provincie West-Vlaanderen. De site is nu al vrij geschikt voor de eikelmuis, maar het voedselaanbod is wat beperkt. Met dat gegeven in het achterhoofd kwam een inrichtingsplan tot stand voor de gehele site.

Streekeigen haag

Daar waar de site grenst aan de spoorweg werden vroeger restpaletten weggezet. Dat werd opgeruimd en er werd een haag met streekeigen groen aangeplant. Soorten met veel bloemen (voor bijen/zweefvliegen/vlinders), maar met ook vruchten voor onder meer de eikelmuis.

Graslanden

Grote grasvelden naast de fabrieksgebouwen maken deel uit van de industriezone, maar er zijn geen concrete ontwikkelingsplannen. Hier kan je aan actief natuurbeheer doen onder het statuut 'tijdelijke natuur'. Door het stopzetten van de bemesting en het aanpassen van het maaibeheer, zetten we de graslanden om naar kruiden- en bloemrijke graslanden. Zo verkrijgen we een variatie aan biotopen met kansen voor nieuwe soorten om zich te vestigen.

Bermen

De bermen herbergen vandaag al heel wat interessante plantensoorten. Minder maaien en het afvoeren van maaisel voorkomt het verrijken van de bodem en het vergassen en/of verbossen van de bermen.

Wastine

Een stuk grasland beplantten we met bessen- en vruchtdragende struiken en boompjes. De tussenruimte mag verruigen. Zo ontstaat een 'wastine', een vrij open landschap met hier en daar groepjes struikgewas. Hier kunnen uiteenlopende diersoorten zich vestigen en ook vlinders vertoeven er graag.

Boomgaard

Aan de straatkant voorzien we heuse boomgaard met oude fruitrassen. Die zorgen niet alleen voor een feestmaal voor de eikelmuis, ook onze werknemers kunnen er even verpozen of er in de herfst letterlijk de vruchten van plukken. Voor de soortenkeuze werkt Wienerberger samen met VELT vzw. We zullen onder meer Mahieu-perenbomen planten. Met deze peren werden de traditionele Sint-Corneliustaarten gebakken.

Biodiversiteitsactieplan site Maaseik

In de vestiging in Maaseik produceert Wienerberger gelvestenen, gebakken in een ringoven. De hoofdgrondstof is maasklei, afkomstig uit de nabijgelegen regio. Milieuconsulent Maarten Jacobs (Nature-ID) bekeek het potentieel van de site op het vlak van biodiversiteit.

Doelsoort: bijen

Als doelsoortengroep zetten we in op bijensoorten, door het creëren van bijkomend voedselaanbod en nestplaatsen. Er wordt een 'steilwand' in leem aangelegd en in de boomgaard komt een bijenhotel voor solitaire bijensoorten.

Grondwal

In 2015 werd een historisch opgebouwde grondhoop met afgekeurde productiefracties door Wienerberger afgezeefd en geprofileerd tot een 300 meter lange grondwal. Die werd aangeplant met streekeigen groen en vormt een geluidswerende en visuele buffer.

In 2020-2021 volgde een tweede grondwal (meer dan 250 meter), om bijkomende afscherming te creëren tussen het industrieterrein en de achterliggende sportinfrastructuur en woningen. De aangeplante bloeiende en besdragende struiken zullen evolueren tot een waardevolle habitat voor veel vogels en insecten. Beide bermen regelen vocht en temperatuur en bieden volop voedsel voor tal van soorten.

Een bestaande boomgaard wordt verder aangeplant met hoogstammige fruitbomen uit de streek. Andere delen worden omgevormd tot waardevolle bloemrijke terreinen met pionierssoorten.

Vergaderen in het groen

Verder voorzien we een aantal picknickbanken nabij de boomgaard, waar de werknemers van Wienerberger kunnen genieten van een lunch, of vergaderen in de groene omgeving.

Biodiversiteitsactieplan site Zonnebeke

In onze productiesite te Zonnebeke produceert Wienerberger binnenmuurstenen. De hoofdgrondstof is de lokale leperiaanklei, die onder meer aanwezig is in de aanpalende groeve. Milieuconsulent Jan Feryn onderzocht het potentieel op vlak van biodiversiteit voor de site.

Grondwal

Wienerberger legde een paar jaar terug een grondwal aan als visuele buffer. Die werd nu beplant met streekeigen struiken om een houtwal te creëren, waar vogels, vlinders en insecten in leven. Ook amfibieën en kleine zoogdieren vinden er een schuil- of nestplaats. Vleermuizen gaan er op zoek naar insecten.

Vlinderweide / bloemenrijk grasland

De vroegere vervallen loodsen maakten plaats voor een bloemenrijk grasland. We lieten ze slopen en haalden de funderingen uit de grond. Maaien gebeurt volgens een 'sinusbeheer'. De maaimachine volgt telkens een ander grillig patroon, waarbij 1/5 tot 1/3 van het terrein ongemoeid wordt gelaten. Het maaisel wordt afgevoerd. Door een aangepast maaibeheer verkrijgen we een grote variatie in de structuur, wat zal leiden tot een hogere biodiversiteit.

Houtkanten / bomenrijen

Op het terrein bevinden zich een aantal bomenrijen. Die bomen worden in verschillende fases en over een langere periode vervangen door streekeigen soorten. Op die manier evolueren we op termijn naar een inheemse houtkant, bijzonder waardevol voor de biodiversiteit.

Biodiversiteitsactieplan site Kortemark

In Kortemark produceert Wienerberger zowel handvorm- als strengpersgevelstenen. In 2021 stelden we een overkoepelend biodiversiteitsactieplan op voor zowel de fabrieksterreinen als de nabijgelegen groeve. Ondanks de natuurarme omgeving biedt het plan heel wat kansen voor lokale fauna en flora.

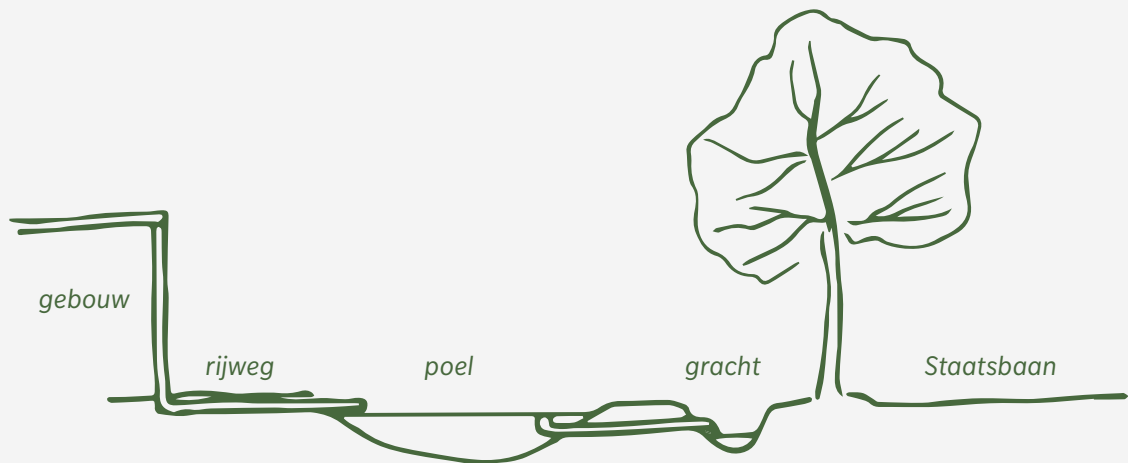
Doelsoort: vlinders

Om vlinders aan te trekken moet er voldoende voedsel zijn voor zowel de rupsen (bladeren) als de volwassen dieren (bloemen). Gevarieerde beplanting, afwisselend gesloten en meer open vegetatie, onregelmatige bosranden, inhammen en variaties in bezonning zijn ideaal voor vlinders. Ook andere soorten vinden hun stekje in deze habitat.

Poel

De voortuin met voornamelijk exoten maakt plaats voor een poel. Die zal regenwater opvangen van de productiehal. Zo verkrijgen we infiltratie, voeden we de grondwatertafel, vermijden we hittestress in de zomer en bufferen we water bij piekbuien. Tegelijkertijd leent hemelwater zich uitstekend voor kolonisatie door allerlei organismen.

Als doelsoort voor deze vijver denken we aan de watersnuffel, een soort libel. Rondom zaaiden we een bloemenweide in, die vlinders en bijen zal aantrekken.

Grasland / Ruigte / Bosschages

Een grasland met ruigte bevat hier en daar wat struik- of boomopslag en er komen veel kruiden voor. Die biotoop is nu al heel aantrekkelijk voor vlinders. We zullen verbossing tegengaan, gevarieerde begroeiing verzekeren en de Italiaanse populieren rooien.

Verwilderde tuin en inkom

De verwilderde en deels verboste tuin vormt een geschikte biotoop voor vlinders. We behouden de bestaande haag en planten bijkomende spork aan. De voortuin aan de inkom bevat zo goed als alleen uitheemse soorten en cultivars. Die vervangen we gefaseerd door streekeigen groen.

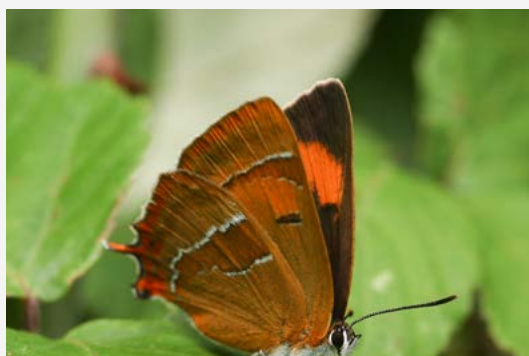
Groenschermen

In de groenstroken worden de ecologisch weinig waardevolle exoten gefaseerd verwijderd en vervangen door inheemse soorten. Op termijn kan in bepaalde zones een hakhoutbeheer worden toegepast om licht te brengen in de biotoop. Zo profiteren veel soorten en vlinders van de ondergroei.

Groeve

Ook de aanpalende groeve is een aantrekkelijke biotoop voor vele soorten. Na ontginning wordt ze omgezet naar landbouwgebied. Voor de natuurontwikkeling wordt het statuut 'tijdelijke natuur' aangevraagd. Door een aangepast maaibeheer brengen we meer structuur in het talud van de groeve. Het baggerfront zelf en de voedselarme ruigtes zijn eveneens interessant voor vlinders. Het talud is nu al deels verbost. Op het aanliggende grasland planten we spork aan om bosrandvegetatie te verkrijgen als interessante biotoop.

WERKNEMERS & SOCIALE IMPACT

WIENERBERGER PERSONEEL

De werknemers van Wienerberger vormen de belangrijkste succesfactor van het bedrijf. Dankzij hun knowhow en toewijding, kunnen wij de levenskwaliteit van mensen duurzaam verbeteren met onze producten en systeemoplossingen. Wij engageren ons voor diversiteit en gelijke kansen in ons bedrijf. We bevorderen de ontplooiing van het volledige potentieel en de talenten van onze medewerkers. We bieden hen een veilige en stimulerende werkplek.

Streefdoel van ons Duurzaamheidsprogramma 2023

Wienerberger beseft dat het percentage vrouwen in bepaalde functies slechts een van de vele belangrijke aspecten vormt van een hoge diversiteitsgraad. We zien deze doelstellingen als een eerste stap. Voor ons gaat het niet om het bepalen van quota, maar om het creëren van een positief bewustzijn van gendergelijkheid.

Streefdoel 2023

Wienerberger gelooft in het gericht ontwikkelen en ondersteunen van zijn werknemers, en bevordert het netwerken en deelnemen aan internationale kennisuitwisseling.

WIENERBERGER SOCIALE IMPACT

Wienerberger engageert zich voor een maximale positieve impact op de samenleving. Sinds vele jaren ondersteunen wij sociale projecten en instellingen. Wij focussen vooral op de landen waarin we actief zijn. Daar helpen we mensen in nood aan huisvesting en adequate leefomstandigheden binnen het kader van onze sociale projecten.

Streefdoel van ons Duurzaamheidsprogramma 2023

Gebouwd met onze eigen producten en in de markten waarin we actief zijn.

7. Werknemers & sociale impact

Wienerberger-personeel

De Wienerberger hr-strategie: inzetten op de ontwikkeling van medewerkers en bedrijf

Onze medewerkers vormen de basis van ons succes en zijn een sleutelfactor voor de verdere ontwikkeling van het bedrijf. Wij zijn ervan overtuigd dat ons duurzame economische succes het gevolg is van de vaardigheden, de diversiteit en de toewijding van onze werknemers, en ook van de Wienerberger-bedrijfscultuur.

Wij verzekeren dat onze medewerkers bij Wienerberger aan de slag gaan in een warme omgeving, waar ze hun competenties verder kunnen ontwikkelen en waar ze de nodige erkenning krijgen. De afdelingen en teams binnen onze grote multinational, zijn overzichtelijk gestructureerd. Daardoor overheerst de familiale sfeer en kan iedereen bijdragen aan hun persoonlijke succes en dat van Wienerberger.

Hr-beleid gericht op engagement en prestatie

Op het vlak van engagement investeren we in:

- › duidelijke communicatie over onze visie en strategie via de jaarlijkse roadshows voor alle medewerkers
- › een cultuur waar samenwerken en constructieve feedback geapprecieerd wordt
- › het werken aan de teamsfeer.

Op het vlak van prestatie leggen we de focus op:

- › autonomie en beslissingsbevoegdheid op de juiste niveaus
- › appreciatie en erkenning van het individu
- › opleiding.

Hr-management en diversiteit: een krachtig signaal

Het erkennen van onze medewerkers betekent erkenning op alle gebieden, ook van wie we als medewerker zijn. Wienerberger heeft dan ook uitdrukkelijk oog voor diversiteit. Dat blijkt onder meer uit het feit dat er steeds meer vrouwen werken bij Wienerberger België. Sterker nog, het directiecomité van Wienerberger België bestaat voor 40% uit vrouwen. Hiermee geven we een krachtig signaal in onze organisatie.

Taalcoaching

Maar diversiteit gaat over meer dan de unieke kenmerken en eigenschappen van mensen. Het gaat ook over inclusie: het gedrag en de sociale normen, waardoor mensen zich gerespecteerd voelen en deel uitmaken van een groter geheel, het omarmen van de verschillen-de culturen op de werkvloer, de verschillende talen...

De eerste stappen zijn reeds gezet. In een aantal Wienerberger-vestigingen krijgen anderstalige medewerkers de kans om, tijdens de werkuren, een taalopleiding Nederlands te volgen. De focus ligt op de dagelijkse woorden die onze medewerkers gebruiken, die ze nodig hebben om met elkaar te communiceren.

Sociaal engagement

Wienerberger wil als producent van bouwmaterialen met zijn producten en kennis een steentje bijdragen aan de maatschappij. Wij steunen tal van sociale projecten in heel wat landen. In Oeganda gaat het bijvoorbeeld om een sanitair project van Ondernemers Voor Ondernemers en Join for Water (zie Duurzaamheidsrapport 2020).

In België steunden we in 2021 diverse sociale projecten. Na de overstromingen in de provincie Luik leverden we een financiële bijdrage, en ook in Vlaanderen zaten we niet stil, zo steunden we onder meer 'Project Emiliushoeve' en 'Toontje vzw' (meer info op het einde van dit hoofdstuk).

Wienerberger België – Projecten en realisaties 2021

Medewerkersbevraging: een duidelijke positieve evolutie

Via de anonieme medewerkersbevraging van 2021 konden we objectief aftoetsen hoe onze medewerkers het werken bij Wienerberger België ervaren. Maar liefst 88% van alle medewerkers van Wienerberger België nam eraan deel. Zo verkrijgen we een duidelijk beeld van wat er leeft in de organisatie en hoe onze medewerkers ons beleid en onze visie en strategie ervaren.

Voldoende ondersteuning

De resultaten tonen aan dat we wel degelijk aan de slag gingen met de bevindingen van de eerdere bevraging (in 2018). De helft van de medewerkers geeft aan dat ze geëngageerd zijn, en ook de nodige tools en ondersteuning krijgen om hun job goed uit te voeren. Dat betekent een stijging met 10%, een resultaat om trots op te zijn.

Ook de inspanningen om de samenwerking te bevorderen en onze mensen een Wienerberger-familiegevoel te geven, leveren resultaat op.

Kortom, een duidelijk positieve evolutie op het vlak van zowel 'engagement' als 'enablement'. Met deze resultaten kan Wienerberger België zich meten met de best scorende bedrijven op het vlak van medewerkers-tevredenheid.

Meer communicatie en samenwerking

Verder leren de resultaten ons dat onze sterke punten van 2018 nog versterkt zijn, en dat de communicatie en samenwerking (twee groeikansen van 2018) een sterke positieve evolutie kennen. Voor 2021 streven we naar een betere erkenning van onze medewerkers aan de hand van zowel lokale als overkoepelende initiatieven. Samen met onze medewerkers blijven we werken aan een hogere medewerkerstevredenheid. We streven naar continue verbetering van onze sterke punten en naar het versterken van de groeikansen.

Rekrutering & interne mobiliteit: in het teken van de 'war for talent'

Het jaar 2021 werd gekenmerkt door een stijgend aantal vacatures, met een groter aantal werkgevers dat nieuw talent zoekt. In combinatie met een licht dalende trend in het aantal werkzoekenden, zorgt dit voor grote uitdagingen op het vlak van rekrutering.

Een brede focus

Wienerberger is zich sterk bewust van die uitdagingen en onderneemt de nodige acties. We richten ons zowel tot de actief als de niet-actief werkzoekenden.

- De niet-actief werkzoekenden benadert Wienerberger via sociale media, maar ook via Google (Ads) en YouTube. Samen met een marketingbureau zetten we verschillende campagnes op.
- De actief werkzoekenden benaderen we via verschillende jobkanalen. Wienerberger België werkt samen met Stepstone, Indeed, LinkedIn en diverse interim- en selectiekantoren. Via diverse jobbeurzen en schoolactiviteiten bereiken we ook de afstude-rende jongeren.

Meer mensen tewerkgesteld

Wienerberger België groeit. Dat weerspiegelt zich in het aantal nieuwe medewerkers. Het afgelopen jaar kregen 108 arbeiders een arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde duur, en groeiden 42 arbeiders intern door naar een nieuwe functie. Het betreft zowel vaste medewerkers die intern een nieuwe opportuniteit kregen, als tijdelijke medewerkers die na afloop van hun uitzendcontract een nieuwe functie mochten uitoefenen.

Daarnaast werden er 36 vacatures voor bedienden-functies ingevuld, een vijfde daarvan door eigen medewerkers.

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt enerzijds, en onze focus op erkenning en ontwikkeling anderzijds, willen wij het aandeel van interne doorstroming verder verhogen.

Training & ontwikkeling: kansen voor ontplooiing en ontwikkeling

Via een ruim opleidingsaanbod biedt Wienerberger België zijn medewerkers de kans om zichzelf verder te ontplooiën en ontwikkelen. Het aantal opleidingen nam in 2021 aanzienlijk toe.

E-learning modules

Cornerstone werd in de hele Wienerberger-organisatie uitgerold met de ondersteuning van de hoofdzetel in Wenen. Via deze trainingssoftware bieden we per vestiging een opleidingscatalogoog aan en kunnen medewerkers e-learning modules volgen over verschillende onderwerpen. Zij kunnen zelf opleidingen aanvragen en een overzicht met hun gevolgde opleidingen raadplegen.

Dankzij het Cornerstone-platform kan Wienerberger het opleidingsaanbod beter afstemmen op de reële opleidingsnoden.

Meer uren opleiding

In 2021 bedroeg het gemiddeld aantal uren opleiding 20,2 uren, ofwel 2,6 dagen per medewerker. Dat is een sterke stijging ten opzichte van 2020 (13,4 uren). Het trainingsbudget steeg in 2021 van €173 naar €329 per medewerker.

De basis voor ons trainingsbeleid blijft onveranderd:

- › Vraag: tijdens eindejaarsgesprekken en groei-gesprekken wordt het thema opleiding besproken. Daaruit volgt een opleidingsvraag, die deel uitmaakt van het opleidingsplan.
- › Aanbod: Wienerberger investeert steeds meer in het ontwikkelen van een opleidingsaanbod voor de medewerkers. Het 'Iedereen LEERT!'-programma, en de opleidingscatalogoog die via de Cornerstone-software in alle vestigingen wordt aangeboden, zijn daarvan een voorbeeld.
- › Strategie: hierbij denken we aan opleidingen die gestuurd worden door de directie, waarbij de focus in 2021 lag op leiderschapsontwikkeling.

Digitalisering in hr-management: implementatie van Cornerstone

In 2021 stond de lancering van de Cornerstone-talent-managementsoftware op het programma, die de Excel-opleidingsfiles vervangt. Het doel? Het opleidingsaanbod dichterbij de medewerkers brengen, en alternatieve opleidingsmethoden (zoals e-learning) mogelijk maken.

Cornerstone helpt ons om de ontwikkeling van onze medewerkers te koppelen aan zakelijk succes. Zo creëert Wienerberger een werkomgeving die groei, productiviteit en succes voor iedereen stimuleert.

Fysiek en mentaal welzijn

Arbeidsveiligheid: Wienerberger neemt zijn verantwoordelijkheid

Veilige en gezonde werkomstandigheden aanbieden is voor Wienerberger prioritair. Bij al onze activiteiten plaatsen we veiligheid voorop. Via de Safety Portal-app kunnen risico's of risicovolle situaties gemeld worden.

Iedere werknemer moet een onveilig geachte activiteit of procedure meteen stopzetten. Het werk mag enkel worden hervat wanneer de veiligheid opnieuw gegarandeerd is.

Toch zien we volgende gegevens in verband met werk-ongevallen.

Ongevallen met werkverlet:

- › de frequentiegraad voor 2021 = 12,55 (WB België: 28 ongevallen met werkverlet)
- › de ernstgraad voor 2021 = 0,476 (WB België: 987 dagen werkverlet)

In 2021:

- › In totaal 67 geregistreerde ongevallen (met en zonder verloren dagen)
- › geen ongevallen met machines met een blijvend letsel
- › 20 ongevallen door vallen, uitglijden of misstappen tijdens het 'zich verplaatsen'
- › 20 ongevallen door een vallend voorwerp op de handen
- › 4 ongevallen met een snijwonde

Bewustmaken van individueel gedrag

Wienerberger neemt zijn verantwoordelijkheid om veilige en gezonde arbeidsomstandigheden aan te bieden, maar wil tegelijk zijn medewerkers bewust maken van hun individuele gedrag, om een veiligheidscultuur uit te bouwen.

In 2020 richtten we een veiligheidswerkgroep op, en zijn we gestart met de uitrol van een veiligheidscultuur in 2 pilotsites (Péruwelz en Kortemark). Een verdere uitrol over alle sites is voorzien.

	2019	2020	2021
Frequentiegraad	14,9	10,9	12,6

	2019	2020	2021
Ernstgraad arbeidsongevallen	391	249	476
dagen werkverlet			

Ons streefdoel is om als producent van bouwmaterialen en -oplossingen de beste veiligheidscijfers van de sector voor te leggen. De doelstelling van Wienerberger is duidelijk: nul ongevallen.

Fysiek Welzijn/gezondheid – We care Wienerberger

Het aantal afwezigheidsdagen door ziekte daalde in het jaar 2021 tot gemiddeld 12,3 dagen per werknemer.

Het 'We care Wienerberger'-programma focust op de ondersteuning van onze werknemers terwijl ze actief zijn, maar ook terwijl ze ziek zijn, of terugkomen na een periode van ziekte. Zo trachten we, in overleg met alle sociale partners, de betrokkenheid van de medewerkers verder te verhogen en in te zetten op een positieve ingesteldheid en welzijn.

Onze teamleiders en leidinggevendenden worden in 2022 opgeleid rond het voeren van terugkeergesprekken en gesprekken tijdens de afwezigheid van de werknemer.

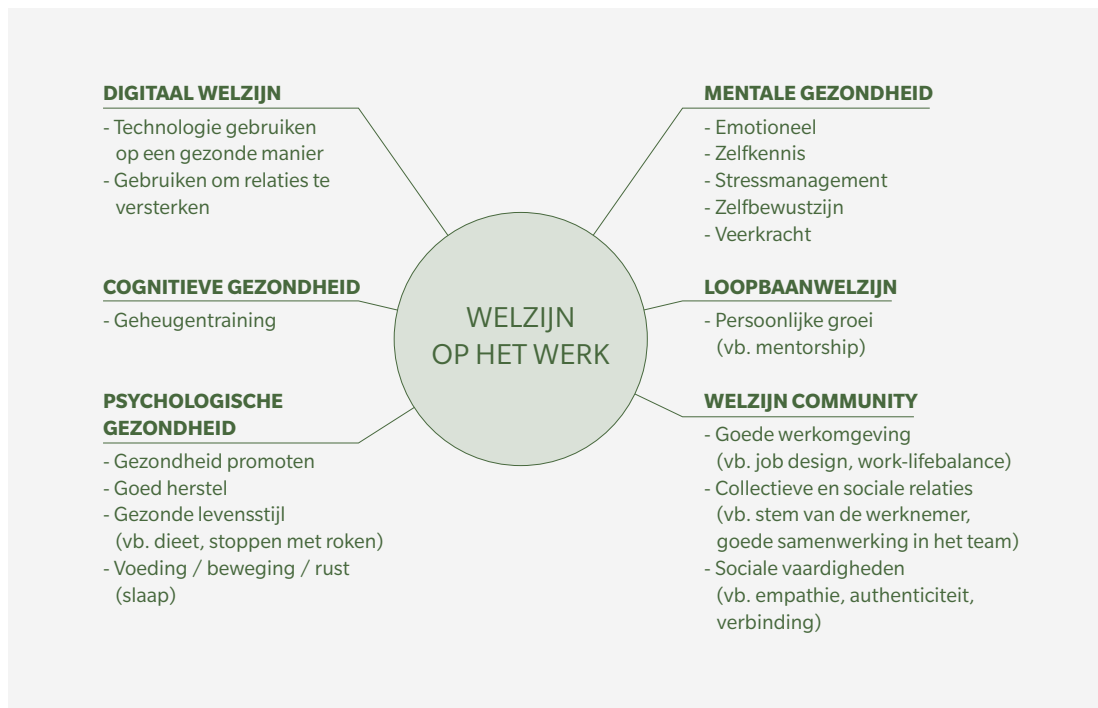
	2019	2020	2021
Afwezigheidsdagen gemiddeld per werknemer ziekte	13,3	13,7	12,3

Mentaal welzijn: psychologische ondersteuning

Sinds de coronacrisis stond het welzijn van onze medewerkers hier en daar onder druk. De afstandsregels en het thuiswerk bemoeilijkten de teamwerking. De behoefte om ook buiten het werk te kunnen praten over mentaal welzijn en hoe men zich voelt in zijn job nam toe.

Daarom kregen medewerkers de mogelijkheid om (zonder Wienerberger op de hoogte te brengen) psychologische ondersteuning aan te vragen. Daarnaast werden workshops rond stress georganiseerd.

De werkgroep 'mentaal welzijn' plant verdere acties rond digitaal welzijn (hoe omgaan met digitale media/tools), mentaal welzijn en stress, welzijn binnen het team, cognitief welzijn (kansen voor ontwikkeling) en fysiek welzijn, met de focus op voeding en beweging.

Péruwelz en Kortemark: pilotsites voor veiligheidscultuur

Om een duurzame veiligheidscultuur te ontwikkelen, gingen we in 2020 van start met 2 pilotsites, Péruwelz en Kortemark. Na een eerste 'terreinverkenning' volgde een nulmeting, om te weten op welk veiligheidsniveau (op de ladder van Hudson) de sites zich bevonden.

Uit de bevraging bleek dat beide sites reeds werk maakten van veiligheid, maar dat de betrokkenheid en de naleving van de regels zich nog hoofdzakelijk bij de leidinggevenden situeerde.

Kortom, een goede basis, maar met werk aan de winkel om te komen tot de hoogste sport van de ladder: het generatieve niveau waar iedereen overtuigd is om veilig te werken omdat zij dat zelf willen. Dat noemen we 'veiligheidseigenaarschap'.

Werken aan een duurzame veiligheidscultuur

De gezondheid en het welzijn van de medewerkers liggen Wienerberger nauw aan het hart. Een motiveerende en vooral veilige werkomgeving is een prioriteit. We maken al jarenlang werk van het systematisch verbeteren van de arbeidsveiligheid en de arbeidsomstandigheden in de verschillende afdelingen.

Het aanpassen van ons gedrag tegenover eventuele risico's is eveneens belangrijk. In 2020 lanceerden we daarom een interne veiligheidscampagne. Er werd een 'werkgroep veiligheidscultuur' opgericht, met als doel een duurzame veiligheidscultuur te ontwikkelen. Daarnaast stelden we veiligheidsambassadeurs aan, en er werd een veiligheidsmascotte ontwikkeld.

VEILIGHEIDSCULTUUR

LADDER VAN HUDSON

Mindset- en kennissessies

In februari 2021 organiseerde Wienerberger op beide sites mindsetsessies, om iedereen bewust te maken van het belang van veiligheid. Daarna volgden sessies rond 'kennisontwikkeling', met een 'wat'- en een 'hoe'-gedeelte.

- › **Wat:** wat is het verschil tussen attitude en gedrag, tussen rationeel, intuïtief en instinctief gedrag? De 7 cruciale gedragingen kwamen uitvoerig aan bod, en er werd dieper ingegaan op aanspreekgedrag.
- › **Hoe:** hoe je kan omgaan met verschillende soorten gedrag: veiligheidsgesprekken en aanspreken. Hoe kan je veiligheidsgedrag veranderen, en wat zijn de veelgemaakte fouten? Deze sessie omvatte gezamenlijke 'doe'-oefeningen.

Van simulatieoefeningen tot praktijk

De aangeleerde kennis uit de vorige sessies werd praktisch ingeoefend in een risicoloze omgeving. De deelnemers reageren op herkenbare veiligheidssituaties, bijvoorbeeld het aanspreken van collega's in een onveilige situatie, het herkennen van houdingen van collega's, aandacht voor een of meerdere cruciale veiligheidsgedragingen... Leren door te doen en door anderen te observeren.

De volgende stap is om alles in te oefenen in de werkomgeving. Tegen eind 2023 willen we met de 2 pilotsites een 'vooruitstrevende' (generatieve) veiligheidscultuur bereikt hebben, waarin iedereen het veiligheidseigenaarschap waardig draagt.

Opstart expertengroep

Op 19 maart 2021 werd de expertengroep opgestart, met als doel om binnen Wienerberger interne expertise uit te bouwen. De vijf leden volgden een intense opleiding tot gecertificeerde Safety Behaviour Expert. Volgende topics kwamen daarbij aan bod:

- › kenmerken en bouwstenen van veiligheidscultuur (incl. diverse meetsystemen)
- › hoe veiligheidsgedrag ontwikkelen en beïnvloeden?
- › hoe veiligheidsgedrag veranderen?
- › gedragsbeïnvloeding (vanuit de context)
- › gedragsintenties versterken en ondersteunen
- › veiligheidseigenaarschap.

Daarnaast kregen de experts een opleiding tot trainer, om hun didactische skills aan te scherpen.

Concrete toepassing

De experts krijgen elk enkele Wienerberger-sites toegewezen. Ze bekijken in welke mate ze hun kennis kunnen toepassen en delen met anderen, en zullen nagaan waarin ze de sites kunnen bijstaan.

Daarnaast sensibiliseren ze huidige en nieuwe medewerkers voor het stellen van veilig gedrag (veiligheids-eigenaarschap). Ze brengen hun kennis over tijdens praktische workshops en begeleiden de hiërarchische lijnen in de toepassing.

De andere sites

Uiteraard bleven de andere sites intussen niet stilstaan. De verworven inzichten en 'best practices' worden gedeeld binnen de groep.

Na de pilotsites zullen de Safety Behaviour Experts de veiligheidscultuurtrajecten op de andere Wienerberger-sites in goede banen leiden. Er komen toolboxen en workshops, cross-observaties door plantmanagers en leidinggevendenden, diverse veiligheidscommunicaties, een Q&A bibliotheek...

Werken aan een duurzame veiligheidscultuur... SAMEN komen we er!

Project Emiliushoeve: Wienerberger schenkt 260 m² dakpannen

De Emiliushoeve is een volwaardige arbeidszorgplaats met 40 deelnemers. Deze mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werken in de biologische land- en tuinbouw, de klussendienst, de groenzorg, en de keuken. Bij de Emiliushoeve geloven ze dat iedereen iets te bieden heeft, en de deelnemers worden dan ook aangespoord om hun talenten in te zetten en verantwoordelijkheden te dragen.

De deelnemers bouwen samen aan het 'Veldvolk'-project, een biologische korteketen-hoevewinkel met verwerkingsruimtes. Het is dus een sociaal, maar ook economisch project. De hoevewinkel zal door de deelnemers gerund worden als een echt bedrijf, met verantwoordelijkheden voor de deelnemers. Daarnaast biedt de hoevewinkel ook een antwoord op het tekort aan financiële middelen binnen de zorgsector. De opbrengsten zullen namelijk gebruikt worden om de werking mee te financieren.

Wienerberger schonk 260 m² aan dakpannen voor dit project.

Wienerberger steunt vzw Toontje

Bij Toontje zet een groep van meer dan 70 vrijwilligers zich in voor kansarmoedewerking in de Gentse wijken Ledeberg en Gentbrugge. In 2020 deden nagenoeg 550 personen een beroep op de vzw.

De vzw is ondergebracht in een oude school in Gentbrugge. De vroegere speelplaats geeft onder meer toegang tot een winkel voor tweedehandskledij. Ze biedt de nodige ruimte voor het onthaal en de wachtrij voor voedselbedeling en de sociale dienst.

De oude betegeling was in zeer slechte staat, met kleine verzakkingen. Wienerberger schonk 410 m² waterpasserende kleiklinkers om de volledige binnenkoer van duurzame en ecologische betegeling te voorzien. Het regenwater infiltreert in de ondergrond en plassen behoren voorgoed tot het verleden.

DUURZAAMHEIDS- CASES

8. Duurzaamheidscases

De Duurzame Wijk © Wielfaert Architecten en Eribo

Wienerberger België – Duurzame realisaties en samenwerkingen

Voor Wienerberger is meebouwen aan een duurzamere wereld essentieel, maar ook evident. We voegen de daad bij het woord door te participeren in concrete projecten. Het gaat om testcases die de reële effecten van duurzame materialen en technieken onderzoeken.

We gaan deze uitdagingen aan in overleg en nauwe samenwerking met partners, zoals architecten, studie-bureaus, aannemers, overheden enz.

Proefprojecten

Onze producten en systeemoplossingen worden, net als hun duurzaamheid, steeds uitgebreid getest in de praktijk aan de hand van proefprojecten.

Duurzame Wijk (Waregem)

Reeds in 2014 lanceerden we met 'De Duurzame Wijk' in Waregem een opvallend pioniersproject. De ambitie: een betaalbaar woonproject opzetten, dat uitblinkt in duurzaamheid. Het betekende een nieuwe standaard voor duurzaam wonen.

Het project steunde op 8 pijlers van duurzaam wonen: doordachte inplanting, low-impactmaterialen, duurzame mobiliteit, energiezuinig bouwen, kosten optimaliseren, aandacht voor biodiversiteit, duurzaam leefcomfort en verantwoord omgaan met water.

Bij dit project werd de waterpasserende Passaqua-kleiklinker voor het eerst toegepast. Als kers op de taart werd De Duurzame Wijk bekroond met het BREEAM Excellent-duurzaamheidscertificaat. Dat bepaalt op basis van zeer strenge parameters hoe duurzaam een gebouw of een wijk is.

Renovatie (Mechelen)

Ook wat renovatie betreft, hebben we reeds enkele testcases achter de rug. In Mechelen werd een woning uit 1952, die totaal niet aan de huidige energienormen voldeed, uitgebreid gerenoveerd. Het werd de ideale testcase voor een energetische én esthetische verbouwing, met een verhoging van het leefcomfort.

Het project bleek een meer dan geslaagde testcase. Alleen al de renovatie van dak en gevel leverde vanaf dag 1 een verkoopwaarde van +20% op. De energiekosten daalden ook fors en geluiden van buiten blijven voortaan beperkt tot een minimum.

Renovatiecase Mechelen © ROVE Architecten

Recuperatie kleidakpannen project Tuighuisstraat © Wonen Regio Kortrijk en Maker & TETRA architecten

Circulair project Tuighuisstraat

Op een werf van de sociale huisvestingsmaatschappij Wonen Regio Kortrijk toont Wienerberger momenteel enkele circulaire toepassingen.

Het project

Op de Tuighuisstraat-site worden 18 bestaande woningen selectief gesloopt en vervangen door 31 nieuwe units, die zijn bestemd voor diverse vormen van wonen en werken. Het project is goed voor een totale bebouwing van 3.685 m². “Voor alle ingrepen staat het concept circulariteit centraal”, aldus ingenieur-architect Lieven De Groote, vennoot van MAKER en van TETRA architecten. “Het project is op verschillende schalen circulair.”

- › Op schaal van de buurt versterken de architecten de bestaande sociale structuren via een participatief traject en vergemakkelijken zij zo de sociale integratie, ook wanneer de wijk in de toekomst verder evolueert.
- › Op schaal van het perceel herstellen de architecten de relatie met de groene omgeving van 3.100 m² en introduceren zij een mix aan woonvormen, die tegemoetkomen aan een brede waaier van gebruikersnoden en -profielen.
- › Op schaal van de gebouwen staat de aanpasbaarheid in functie van andere gebruikers en nieuwe gebruiksvormen voorop.
- › Op schaal van de bouwcomponenten en constructieve details worden tijdens de sloop 100 jaar oude gevelstenen en kleipannen maximaal gerecupereerd en mee ingezet als materiaal voor de nieuwe woonunits.

Render project – project Tuighuisstraat © Maker & TETRA architecten en Wonen Regio Kortrijk

Circulaire toepassingen

Kleipannen lenen zich perfect voor hergebruik. Ze gaan heel lang mee en behouden al die tijd hun functionele en esthetische kwaliteiten. Omdat ze demonteerbaar worden geplaatst, kunnen ze vlot worden weggenomen en een evenwaardige nieuwe bestemming krijgen. Modulaire afmetingen zorgen ervoor dat oude en nieuwe keramische materialen gemakkelijk kunnen worden gecombineerd.

Ook **bakstenen** hebben een robuust karakter en een lange levensduur. De aannemer zal voor de gerecupereerde bakstenen bij de nieuwe woonunits een kalkmortel gebruiken, zodat de gevelstenen achteraf perfect recupereerbaar blijven. Kalkmortel is achteraf namelijk gemakkelijk te scheiden van de stenen.

De voordelen spreken voor zich. Aannemers kunnen de vertrouwde keramische producten op de gekende manier blijven verwerken. Bouwheren en ontwerpers behouden hun keuzevrijheid. Kortom, de voorbeeldwerf in Kortrijk toont dat circulair bouwen geen impact heeft op de kostprijs, de kwaliteit of de esthetische mogelijkheden (zie ook hoofdstuk 5 'Circulaire economie').

ClickBrick

ClickBrick-project Ten Dries

Met ClickBrick bracht Wienerberger een innovatief circulair bouwsysteem voor het droogstapelen van gevelstenen op de markt. Dankzij de mechanische verankering door middel van roestvrijstalen clips en spouwankers, kunnen de bakstenen gemakkelijk worden gedemonteerd en hergebruikt.

In België werd het systeem reeds aangewend voor de aanpassing en uitbreiding met nieuwbouw van het jongerenverblijfscentrum Ten Dries in Sint-Denijs (Zwevegem), naar een ontwerp van BAST architects & engineers. Het project legt de lat hoog wat sociale, ecologische en economische duurzaamheid betreft. Voor de opdrachtgever betekende duurzaam bouwen ook mee zijn met innovatieve ontwikkelingen. Het is dan ook geen toeval dat het innovatieve circulaire gevelconcept hier voor het eerst in ons land werd toegepast.

Data-driven sloop en recyclage

Als keramisch materiaal aan het einde van zijn levenscyclus komt, kan het worden vermalen en 100% ingezet voor de productie van nieuwe keramische materialen. Bij Wienerberger wordt de bakreststroom momenteel al hoogwaardig gerecycleerd. Daarnaast lopen onderzoeken om dit uit te breiden naar keramisch slooppuin, want in urban mining schuilt nog een volledig nieuwe bron van grondstoffen.

Efficiënte samenwerking

Een van die projecten is 'Data-driven sloop en recyclage', waarin Wienerberger samenwerkt met Tracimat en andere bouwmaterialafabrikanten om puin van sloopwerven efficiënt in te zamelen en te recyclen op de fabriekssites.

Tracimat staat als de Vlaamse sloopbeheerorganisatie in voor de organisatie van de sloopopvolgingsplannen en -inventarissen voor sloopwerven, het afleveren van conformiteitsverklaringen, sloopattesten en verwerkingstoelatingen en de opleiding van sloopdeskundigen. In haar databank verzamelt ze heel wat informatie over de materialen die vrijkomen bij sloopwerven. Door de link te leggen tussen sloopwerven en fabrikanten, kan bouwpuin hoogwaardiger gerecycleerd worden.

Proof of concept

De bedoeling van het project is om sloopdeskundigen en sloopaannemers de acceptatiecriteria en aandachtspunten bij te brengen, die de fabrikanten hanteren om materiaal hoogwaardig te recyclen. Daarnaast wordt de databank uitgebreid met gegevens om de logistiek van de sloopmaterialen te vereenvoudigen en de recyclage rendabel te maken. Zo willen de projectpartners vraag en aanbod binnen urban mining doen matchen.

Einddoel van dit onderzoeksproject? Via een proof of concept aantonen hoe samenwerking, informatieverzameling en -deling, en afstemming binnen de keten kan leiden tot meer hergebruik en meer hoogwaardige recyclage. Dat gebeurt aan de hand van praktijkprojecten.

Op de foto hiernaast is te zien hoe men de pannen selectief van het dak van een woning haalt bij een praktijkcase in Turnhout. De kleidakpannen worden verzameld in een container, die vervolgens naar onze site in Beerse vertrekt. Daar worden ze gebroken en uitgezuiverd, om als nieuwe grondstof te dienen voor de productie van snelbouwstenen.

Keramische dakpannen worden van het dak gehaald.

De pannen worden in een container verzameld.

Keramisch puin wordt verwerkt op onze fabriekssite.

TESTIMONIALS

9. Testimonials

Getuigenissen over een duurzame samenwerking

In de architect vindt Wienerberger een bevoorrechte partner voor het ontwikkelen en toepassen van zijn duurzame producten en systeemoplossingen. Zij zijn evengoed begaan met de leefbare toekomst van de planeet. Als voorschrijvers sturen ze het bouwtraject en de materiaalkeuze voor een groot stuk aan. In dit hoofdstuk getuigen twee vooraanstaande architectenbureaus over hun duurzame visie en de rol die Wienerberger daarbij vervult.

MAKER architecten

Holistische benadering en gelaagde opbouw als basis

Duurzaam bouwen maakt deel uit van het DNA van MAKER architecten. We zijn ons ervan bewust dat, wanneer we iets bouwen, dat een maatschappelijke impact heeft. We gaan dan ook op een holistische manier om met duurzaamheid.

Circulair bouwen is voor ons meer dan louter kijken naar de materialenstromen. We vragen ons voor ieder project opnieuw af: hoe gaan we om met alle stromen binnen de context van een project (water, energie, materialen, sociale relaties, data...)? Hoe kunnen we cirkels sluiten? We beginnen daarbij altijd op stedenbouwkundig niveau, en kijken vervolgens naar het project op de lagere schaalniveaus (gebouw, element, component).

Voor de kleinere projecten komen de opdrachtgevers uit eigen beweging tot bij ons. Voor de grotere projecten nemen we gericht deel aan kandidatuurstellingen of openbare aanbestedingen. In die grote projecten merken we een almaar toenemende vraag naar ervaring met duurzaamheid en circulair bouwen. Het is een opkomende trend in Vlaanderen en in Brussel is het al een evidentie.

Binnen MAKER hanteren we een ontwerpmethodiek, die vertrekt vanuit het concept circulariteit. De methodiek bestaat uit een gelaagde opbouw van de grotere naar de kleinere levenscycli. Voor ons is de contextanalyse de belangrijkste laag, een gebouw moet in zijn omgeving passen. Daarna besteden we doorgedreven aandacht aan de structuren, de technieken en de gevel. Die vier aspecten hebben de grootste invloed op de levenscyclus van het gebouw.

Voor dat toekomstbestendig ontwerpen hebben ontwerpers de fabrikanten nodig. We gaan vandaag al samenwerkingsverbanden aan met fabrikanten, leveranciers, aannemers... Als ontwerper kunnen we onmogelijk alles weten van de verschillende materialen: welke zijn de hergebruikmogelijkheden, welke technische eisen moeten in acht genomen worden en welke middelen moeten we inzetten om hieraan te voldoen? Dat kan bijvoorbeeld door met een fabrikant testen op te zetten, zoals we dat deden voor het sociale woningbouwproject in de Tuighuisstraat in Kortrijk.

Databeheer als noodzakelijke gamechanger

Vroeger was ons onderzoek heel ontwerpgericht. Nu merken we dat we binnen het bureau ook behoefte hebben aan dataverzameling en een bredere kennisopbouw van materialen. Bij circulair ontwerpen starten we vaak met heel wat onbekende factoren, die we in de loop van het proces zo veel mogelijk willen reduceren. We halen meer kennis uit de toepassing van bepaalde tools, zoals Totem, GRO, TCO's of materialenpaspoorten... Sommige opdrachtgevers eisen al het toepassen van GRO of TOTEM om de duurzaamheid van een ontwerp te bewaken. Daar zijn we best wel tevreden over.

We zijn zelf actief bezig met het opmaken van materialenpaspoorten. Dankzij het paspoort ken je de eigenschappen van de beschikbare materialen binnen de waardeketen van het patrimonium. Bij een latere wijziging kun je op het paspoort terugvallen om te achterhalen hoe een materiaal werd geplaatst en welke de mogelijkheden zijn om het opnieuw toe te passen. We ontwerpen zo dat de materialen op het moment van afbraak niet op het stort belanden, maar hun waarde zoveel mogelijk behouden. We leggen geen focus op het materialenpaspoort op zich, maar wel op hoe we iets kunnen bijbrengen op de lange termijn.

Persoonlijk vind ik de lokale netwerken belangrijk. Het is de bedoeling materialen zo lokaal mogelijk te houden. Je moet de ruimte krijgen om de lokale economie te stimuleren en te helpen groeien met een lange-termijnvisie, ook al scoort die keuze niet altijd even goed qua milieu-impact. Door de lokale economie te stimuleren, kun je net een circulaire economie op gang brengen en zo de lokale gemeenschap ondersteunen (zie ook hoofdstuk 5 'Circulaire economie'). De sociale impact van een project blijft belangrijk.

Fabrikanten hebben de sleutel tot succes van circulair bouwen

In Parijs worden sloopvergunningen geweigerd indien een gebouw nog te veel waardevolle materialen bevat. Het achterliggende idee is hergebruik stimuleren. We stellen onszelf die vraag voor ieder project opnieuw.

Voor de Tuighuisstraat maakten we vooraf de analyse of de woningen in de Tuinwijk bewaard konden worden, maar de vrije hoogte bleek te laag, de dragende wanden zaten vol scheuren, isoleren was alleen langs binnen mogelijk... Dus was een vernieuwbouw de beste keuze.

Wanneer mensen een bestaand gebouw kopen, zouden ze moeten weten waar ze voor staan. Net zoals het EPC iets zegt over het energieverbruik van het gebouw, zou er een indicator moeten zijn die de kandidaat-koper een inzicht geeft in de waarde van de materialen, het potentieel van de structuur van het gebouw, of het al dan niet gesloopt mag worden...

Er is nog een andere uitdaging in urban mining en circulair bouwen. De logistieke uitdaging die bij circulair bouwen komt kijken is enorm. Gerecupereerde materialen vinden niet altijd meteen een nieuwe bestemming. Ze moeten een tijdlang gestockeerd worden. Maar voor ze terug op de markt komen, moeten ze getest worden. De klant wil immers zeker zijn dat het materiaal voldoet.

Misschien ligt daar wel een rol voor de fabrikanten, als hub voor zowel gerecupereerd als nieuw materiaal. Wie heeft er een betere kennis van hun producten dan zichzelf? Zij weten aan welke vereisten de materialen moeten voldoen en welke testen er nodig zijn om dit te verifiëren. Dat vraagt dan wel een soort van shift in de mindset: de fabrikanten moeten de verantwoordelijkheid nemen voor het materiaal, zelfs al is dat niet door hen gefabriceerd. Vanuit dat opzicht was het slim van Wienerberger om mee te werken aan het pilootproject in de Tuighuisstraat, door testen uit te voeren op de bijna honderd jaar oude bakstenen en dakpannen. Jullie hebben zo al kennis opgebouwd in die nieuwe aanpak.

Baksteen met sociale meerwaarde

Architecten staan geboekstaafd als esthetiekfreaks. Toch zie ik in eigen land dat heel wat bureaus zich een esthetiek toe-eigenen, die volgt uit het proces of uit de constructiewijze. De tijd van de witte kubussen is voorbij. Ik zie nu eerder een tendens naar het reduceren van de afwerkingsmaterialen. De ruwbouw wordt de afbouw. Het zijn vooral de meest duurzame materialen die in dit geval standhouden. Die mogen zelfs een uitstraling van ruwbouw hebben.

Jullie producten lenen zich goed voor circulair bouwen. Jullie ontginnen lokaal, de milieu-impact is relatief goed bij omkeerbare toepassingen, het product is kwalitatief en duurzaam, en er bestaat de mogelijkheid om het op een droge manier toe te passen. Maar belangrijk vind ik ook het sociale aspect: De Belg is het gewoon om te metselen, we hebben een baksteencultuur. Daar zit een hele economie, een traditie en knowhow achter. Kiezen voor baksteen helpt dus het sociale weefsel te ondersteunen.

Over MAKER architecten

MAKER architecten is een Gents ontwerp bureau met een grote voorliefde voor en kennis van duurzaam bouwen. Het bureau zoekt in zijn ontwerp oplossingen naar duurzame oplossingen, met een sterke focus op circulariteit. Gedurende de laatste jaren bouwde het bureau kennis en ervaring op, waarbij kruisbestuiving tussen onderzoek en ontwikkeling enerzijds en de realisatie van projecten anderzijds gefaciliteerd wordt. MAKER streeft door ontwerpend onderzoek en ontwerpend documenteren naar een maximale herbruikbaarheid van de toegepaste materialen en naar toekomstbestendige en veranderingsgerichte oplossingen.

Project Tuighuisstraat

Op de werf van de sociale huisvestingsmaatschappij Wonen Regio Kortrijk sloegen Wienerberger en MAKER architecten de handen in elkaar om de recuperatie van de dakpannen en gevelstenen van 18 bestaande woningen te begeleiden. Na de selectieve sloop begeleidde Wienerberger het testen van de recuperatiematerialen en het technisch correct verwerken. Concreet kozen de ontwerpers voor metselwerk met een kalkmortel. Zo blijft de gevelsteen achteraf ook nog perfect te recupereren.

Ir.-arch. Lieven De Groote – Maker architecten

BAST architects & engineers

Promoot de voordelen van circulair bouwen, niet het begrip

Iedereen heeft al gehoord dat de wereld eindig is. Maar je overtuigt de klant niet met het concept circulair bouwen op zich. Daarom is het aan ons om dat te duiden als een investering, die de waarde van de woning over 30 jaar optrekt. We doen dat concreet door een aantal mogelijke scenario's uit te werken, zoals het werken met grote overspanningen, waardoor de woning altijd flexibel in te delen valt. Wanneer je die economische kaart trekt, is de klant sneller overtuigd dan door de circulaire verpakking die er rond zit. We gaan daar pragmatisch mee om, want aan bouwen zit ook een ethisch aspect: respect hebben voor de klant, de aannemer, de mensen rondom u.

Wij geven de voorkeur aan het werken in de private sfeer. We stellen vast dat die klanten ons ook bewust benaderen omwille van onze visie. Zo hebben we de voorbije jaren mogen meewerken aan zowel scholen, meergezinswoningssystemen, kinderdagverblijven en het project voor vzw Jongerenzorg Zuid-West-Vlaanderen.

Informerend om mental shift te stimuleren

Wanneer we materialen voorstellen, baseren we ons onder meer op EPD's, de nibe-classificatie van een product, LCA's... alles wat we in handen krijgen om de prestaties objectief te kunnen staven. Het is vooral een zaak van gezond verstand om correcte beslissingen te nemen. Maar er bestaan vandaag verschillende tools en die zijn in de praktijk niet allemaal even gemakkelijk te interpreteren, kijk maar naar de EPB. Ik zie meer heil in het opschalen van circulair bouwen tot een standaard manier van werken. Anders zal het geen impact hebben. Dat vereist directe taal. Op basis van objectieve labels en scores kan een leek tenminste erkennen dat er een meerwaarde zit in circulair bouwen. Je voelt dat de bouwwereld zoekende is.

Plaatsgebonden systeemkeuze

Een bouwsysteem moet in de ogen van de architect niet generiek toegepast worden. Alles is afhankelijk van de context. Het lijkt me logisch dat je een robuust gebouw in de buurt van grote verkeersassen bewaart en hergebruikt. Oude fabrieksgebouwen met hun degelijke structuren, hoge plafonds, karaktervolle gevels... zijn vaak vrij in te vullen. Daar kan geen enkele nieuwbouw op ecologisch vlak mee wedijveren.

In een afgelegen gebied zijn andere circulaire oplossingen aangewezen. Dan nog blijft de vaststelling dat eender welke stadsrijwoning duurzamer zal zijn dan een vrijstaande villawoning, zelfs al is ze ecologisch opgebouwd.

Ook de sociale component neemt BAST mee in de afweging. Welke oplossing of materiaal je ook kiest, het moet bovenal betaalbaar blijven. Bio-ecologische materialen werden op kleinere schaal geproduceerd, er komt meer ambachtswerk bij kijken. Dat maakte ze bijgevolg vaak duurder. Als we de sociale component uit onze visie naleven, kiezen we bewust voor een andere strategie. Maar die kan ook contextgebonden zijn. Een waardevolle straatgevel zullen we niet altijd wegstoppen achter een laag isolatie, maar in ere bewaren om de authenticiteit te behouden. Dat heeft ook een waarde.

Slagkracht als troef

Wienerberger heeft als groot bedrijf twee grote troeven: jullie kunnen investeren in onderzoek én een groot publiek bereiken. Jullie hebben een naam die klinkt en die lokaal aanwezig is. Dat geeft de kracht om mensen in beweging te brengen. Maar ik ben me er wel van bewust dat het lastig is om in één keer de switch te maken. Het is het verhaal van de kip of het ei. Als architect werken we vraaggestuurd, jullie als Wienerberger moeten klaar staan om de mensen die oplossingen te bieden zodra ze overtuigd zijn van circulair bouwen.

Voor Wienerberger lijkt het me vooral belangrijk om jullie zo transparant mogelijk op te stellen over jullie producten en processen. Die ethische component geeft misschien geen return op de korte termijn, maar op de lange termijn bouwen jullie wel geloofwaardigheid en vertrouwen op. Ik vind het ook sterk dat jullie bewust breder kijken dan het eigen product. Dat helpt jullie sneller nieuwe tendensen op te pikken. Research blijft daarin belangrijk, zeker over de eigen productgrenzen heen, bijvoorbeeld in direct contact met ontwerpers en opdrachtgevers. Hierdoor slagen leveranciers erin langere garanties te geven en op een andere manier structureel samen te werken. Wanneer je wil innoveren, zijn een vertrouwensrelatie en directe contacten met de fabrikanten van essentieel belang.

Arch. Lode Goethals – BAST architects & engineers

Over BAST architects & engineers

BAST is een coöperatief architecten- en studiebureau, gespecialiseerd bio-ecologisch bouwen met een sterke sociale component. De missie en visie zijn opgebouwd rond het creëren van een betere wereld, zowel sociaal als op het vlak van materialen.

In zijn projecten beperkt BAST zich niet louter tot bio-ecologische materialen, maar heeft het bureau een holistische visie. Het neemt het circulair bouwen wel mee in het bio-ecologisch bouwen en probeert het een breder draagvlak te geven. Bij de keuze van materialen kijken de ontwerpers naar lokale producten en proberen ze hun opdrachtgever objectief en neutraal te informeren over de geschikte materialen.

Project Ten Dries

Wienerberger en BAST architects & engineers troffen elkaar bij het project Ten Dries in Sint-Denijs. Hier ontwierpen de architecten op vraag van vzw Jongerenzorg Zuid-West-Vlaanderen twee nieuwe residentiële gebouwen voor kinderen of jongeren uit de bijzondere jeugdbijstand. Voor de opdrachtgever betekent duurzaam bouwen ook mee zijn met innovatieve ontwikkelingen. Die attitude gaf de ontwerpers het vertrouwen om voor ClickBrick van Wienerberger te kiezen. Wienerberger begeleidde de architect en aannemer Himpe in het toepassen van het droogstapelsysteem. Het is meteen de eerste toepassing van het innovatieve, circulaire gevelconcept in België.

Wienerberger Groep

De Wienerberger Groep is een vooraanstaande internationale producent en leverancier van slimme oplossingen voor de volledige bouwschil en ook voor infrastructuur.

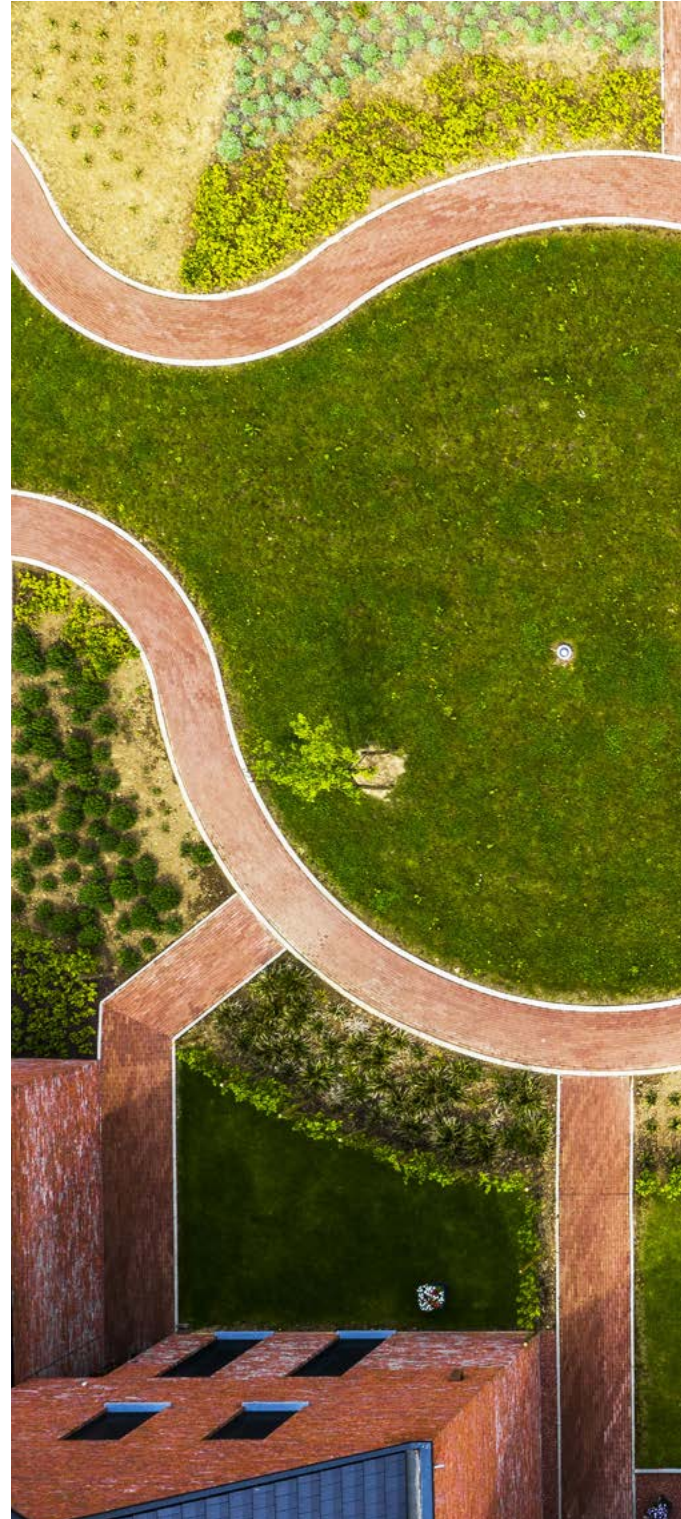
Wienerberger is de wereldleider in bakstenen (Porotherm, Terca) en de grootste producent van kleidakpannen (Koramic, Tondach) in Europa, alsook van betonklinkers (Sammelrock) in Oost-Europa. Verder behoren we tot de toonaangevende leveranciers van leidingsystemen (Steinzeug-Keramo keramische leidingen en Pipelife plastic leidingen) in Europa. Door de overname van Meridian Brick, versterkte Wienerberger zijn positie als vooraanstaande leverancier van gevelproducten in Noord-Amerika. Met zijn 216 productievestigingen genereerde de Wienerberger Groep in 2021 een omzet van €4 miljard en een EBITDA LFL van €671 miljoen.

www.wienerberger.com

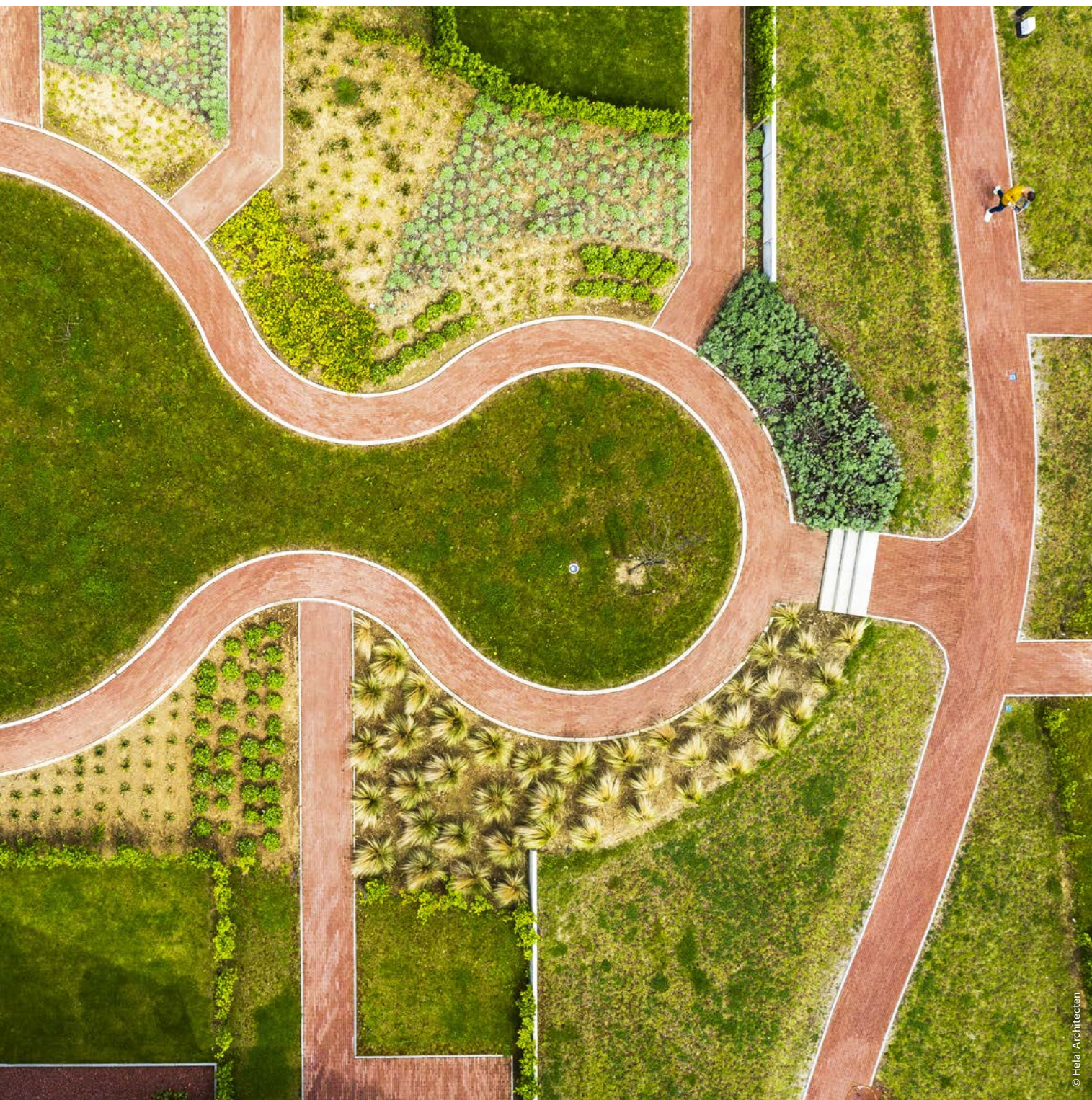
IMPRINT

Wienerberger nv-sa

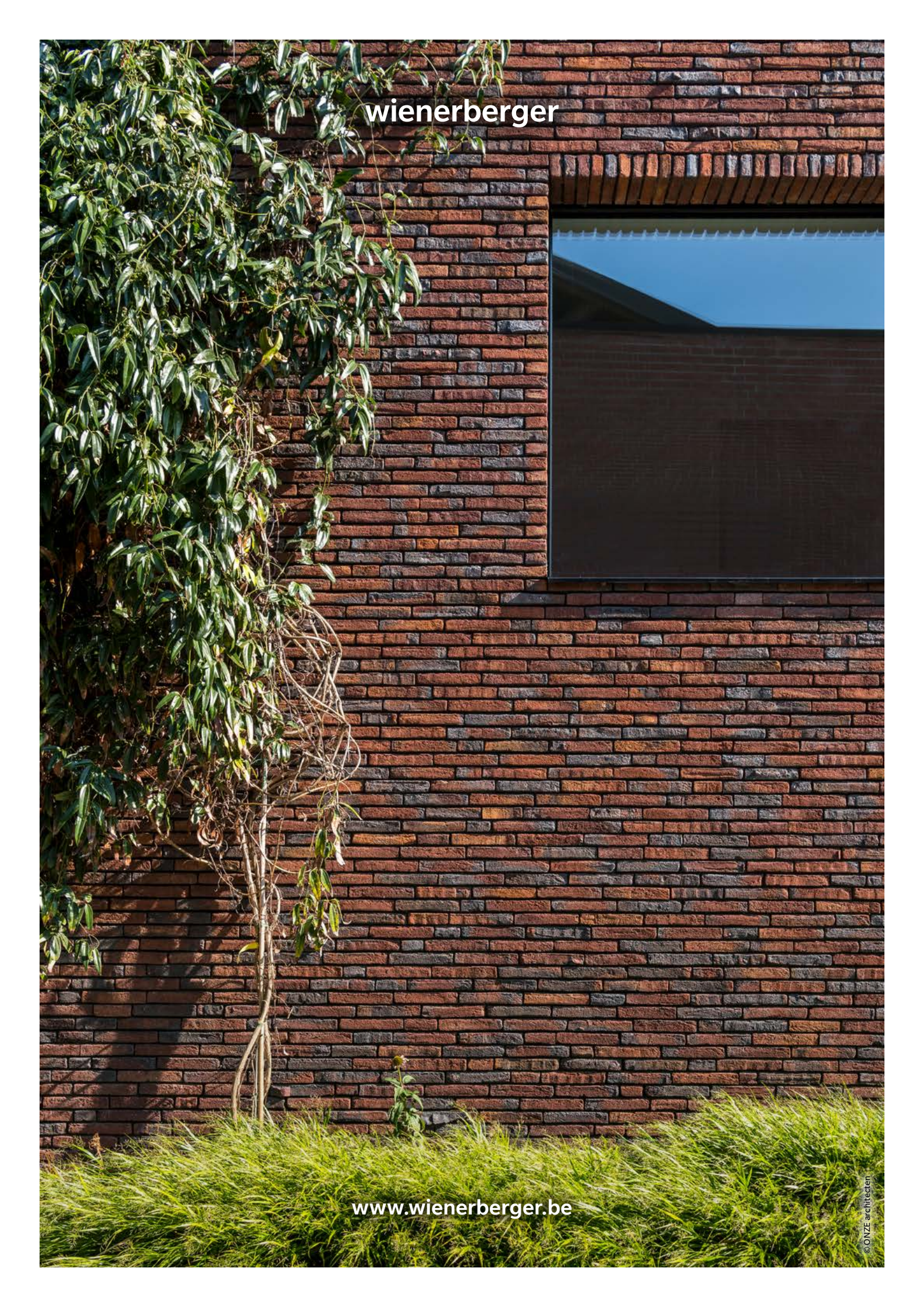
Kapel ter Bede 121, B-8500 Kortrijk
info@wienerberger.be
www.wienerberger.be
T +32 56 24 96 38

A photograph of a brick wall with a window and a climbing plant. The wall is made of dark red and brown bricks. A window with a dark frame is visible on the right side. A climbing plant with green leaves and bare roots is on the left side. The text 'wienerberger' is written in white at the top center.

wienerberger

www.wienerberger.be